

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Strukturní charakteristika znaků v novinovém textu

The Structural Characteristics of Chinese Characters in a Newspaper Text

Olomouc 2016, Denisa Pazourková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tereza Slaměniková Ph.D.

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
PAZOURKOVÁ Denisa	Arménská 17, Brno - Bohunice	F12748

TÉMA ČESKY:

Strukturní charakteristika čínských znaků v novinovém textu

NÁZEV ANGLICKY:

The Structural Characteristics of Chinese Characters in a Newspaper Text

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. Tereza Slaměniková - ASH

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Hlavním tématem mé bakalářské práce je analýza grafické struktury čínských znaků v novinovém textu. Práce bude rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. V praktické části vytvořím korpus o obsahu zhruba 100 000 znaků. K sestavení tohoto korpusu použiji vybrané novinové články z deníku Renmin Ribao. Zaměřím se na počet tahů a prvků ve znaku a zjištěné údaje srovnám s již provedenými statistikami znakového inventáře moderní čínštiny. Také budu zkoumat uspořádání prvků ve znaku, tedy vertikální, horizontální či centrální rozložení. K rozboru korpusu mi poslouží slovník Hanzhi xinxi zidian. Po kvalitativní a kvantitativní analýze nakonec vyhodnotím shrnuté výsledky a vyvodím závěr.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

1. VOCHALA, Jaromír. Úvod do čínského, japonského a korejského písma I., II. . Praha: SPN, 1975. 250s.
2. ZÁDRAPA, Lukáš PEJČOCHOVÁ, Michaela. Čínské písmo. Praha: Academia, 2009. 297s. ISBN 978-80-200-1755-0.
3. SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. Ideogramy v moderní čínštině. Olomouc: Univerzita Palackého, 2013. 164s. ISBN 978-80-244-3909-9.
4. NORMAN, Jerry. Chinese. Cambridge University Press, 1988. 292p. ISBN 0521296533
5. SUN, Chaofen. Chinese: A Linguistic Introduction. Cambridge University Press, 2006. 234 p. ISBN 0521823803
6. Hanzhi xinxi zidian . Beijing: Kexue Chubanshe, 1984. 1346s. ISBN: 7-03-000869-3

Podpis studenta:

Denisa Pazourková

Datum:

21.5.2015

Podpis vedoucího práce:

Tereza Slaměniková

Datum:

21.5.2015

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne Podpis

Anotace

Příjmení a jméno autora: Denisa Pazourková

Název katedry a fakulty: Katedra Asijských studií, Filosofická fakulta

Název diplomové práce: Strukturní charakteristika znaků v novinovém textu

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tereza Slaměnková Ph.D

Počet znaků: 79 978

Počet stran: 52

Počet zdrojů: 43

Klíčová slova: čínské znakové písmo, čínský znak, grafická struktura, tah, prvek, strukturní typy

Tato bakalářská práce se zabývá grafickou podobou znaku, která se vyznačuje tříúrovňovou grafickou strukturou. Hlavním cílem mé práce bylo zjistit, jaké je zastoupení zmíněné tříúrovňové grafické podoby znaku v rámci souvislého textu. Metodou mého výzkumu bylo zanalyzování tří aspektů, jmenovitě počtu tahů, počtu prvků a strukturních typů v korpusu sestaveného z novinových článků. Práce se skládá ze dvou částí, teoretické a analytické. Po teoretickém úvodu následovala analytická část. V analytické části byla provedena analýza korpusu o celkovém počtu 89 017 čínských znaků. U každého ze tří aspektů byla zjištěna relativní i absolutní četnost v rámci všech znaků analyzovaného textu a také i v rámci různých znaků, tedy bez několikanásobného zastoupení. Poté byly výsledky srovnány se znakovým inventářem slovníku HXZ. Analýza ukázala, že zastoupení analyzovaných aspektů v souvislém textu se do značné míry odlišuje od znakového inventáře slovníku HXZ. Největší rozdíly se projevíly v rámci počtu tahů a prvků, kde se výsledky odlišovaly nejen v první příčce. V rámci strukturních typů byly výsledky přibližně shodné.

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské diplomové práce Mgr. Tereze Slaměnikové Ph.D. za všechny cenné rady a věcné připomínky, zejména za její ochotu a velkou trpělivost při vedení mé bakalářské diplomové práce.

OBSAH

Anotace	4
Seznam tabulek a grafů.....	7
Seznam zkratk	8
Ediční poznámka.....	9
1. ÚVOD.....	10
2. TEORETICKÁ ČÁST	12
2.1 Vznik a vývoj čínského písma	12
2.1.1 Zjednodušování čínských znaků	13
2.1.2 Počet čínských znaků.....	14
2.2 Etymologie čínského znakového písma.....	15
2.3 Grafická podoba čínských znaků	17
2.3.1 Tahy	18
2.3.2 Prvky.....	20
2.3.3 Strukturní typy	22
3. ANALYTICKÁ ČÁST	24
3.1 Způsob zpracování.....	24
3.2 Korpus.....	25
3.2.1 <i>Informační slovník čínských znaků</i>	26
3.3 Ukázka z celkové tabulky	27
3.4 Analýza tahů	29
3.4.1. Ukázka zastoupení vymezených skupin tahů v textu	33
3.5 Analýza prvků.....	34
3.5.1 Ukázka frekvence počtu prvků v textu	37
3.6 Analýza struktur.....	38
3.6.1 Ukázka frekvence jednotlivých struktur v textu	40
3.7 Vyhodnocení výsledků analýzy	41
4. ZÁVĚR	46
Resumé.....	48
Seznam literatury	49
Seznam příloh	52

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Porovnání přístupů badatelů k rozdělení základních tahů	19
Tabulka 2: Ukázka z celkové tabulky analyzovaných jednotek	28
Tabulka 3: Zastoupení počtu tahů v rámci kvalitativní analýzy	30
Tabulka 4: Zastoupení počtu tahů v rámci kvantitativní analýzy	31
Tabulka 5: Zastoupení počtu prvků z kvalitativního hlediska	34
Tabulka 6: Zastoupení počtu prvků z kvantitativního hlediska	35
Tabulka 7: Zastoupení struktur v textu z kvalitativního hlediska	38
Tabulka 8: Zastoupení struktur v textu z kvantitativního hlediska	39
Tabulka 9: Porovnání procentuálních hodnot počtu tahů	43
Tabulka 10: Porovnání procentuálních hodnot počtu prvků	44
Tabulka 11: Porovnání procentuálních hodnot jednotlivých struktur	45
Graf 1: Kvalitativní zastoupení počtu tahů v rámci 2325 různých znaků	32
Graf 2: Kvantitativní zastoupení počtu tahů v rámci celkového počtu 89 017 znaků	32
Graf 3: Kvalitativní zastoupení počtu prvků v rámci 2325 různých znaků	36
Graf 4: Kvantitativní zastoupení počtu prvků v rámci celkového počtu 89 017 znaků..	36
Graf 5: Kvalitativní zastoupení struktur v rámci 2 325 různých znaků	39
Graf 6: Kvantitativní zastoupení struktur v rámci celkového počtu 89 017 znaků	40
Graf 7: Komparace analýz počtu tahů	43

Seznam zkratek

HXZ *Informační slovník čínských znaků* 汉字信息字典 Hànzì Xìnxī Zìdiǎn

Ediční poznámka

K přepisu čínských znaků v této práci je použita výhradně oficiální čínské standardní transkripce 拼音 pīnyīn, která byla schválena v Čínské lidové republice roku 1958 (Třísková 1999). Pro lepší odlišení této transkripce od ostatního textu jsem zvolila jiný typ písma. Čínské znaky jsou uvedeny ve zjednodušené podobě.

1. ÚVOD

Čínská kultura se v dnešní době stává stále populárnější, jak lze již poznat ze zájmu o studium čínštiny či rostoucími vzájemnými vztahy mezi Českou republikou a Čínskou lidovou republikou. Není to zcela nepochopitelné, jelikož čínská kultura vyniká mnohými aspekty. Neodmyslitelnou součástí této kultury je čínský jazyk a jeho znakové písmo. Čínské znakové písmo patří mezi nejstarší písma světa a přitom s minimálním zásahem se používá až dodnes. Zaměříme-li se na podobu jednotlivých znaků, lze lehce pochopit, že jednu z nejdůležitějších stránek znakového písma představuje jejich grafika.

Ke grafické podobě čínských znaků lze přistupovat dvěma způsoby. První přístup představuje analýzu vzájemného vztahu mezi grafickou stránkou znaku a významovou složkou. Tento přístup se zaměřuje na základní kategorizaci čínských znaků, která osvětluje vývoj tohoto vztahu. Druhý přístup se zaměřuje bezvýhradně na grafickou podobu znaku.

Moje bakalářská práce pojednává právě o druhém přístupu. Budu se zabývat čistě grafickou podobou znaku. Čínské znakové písmo se vyznačuje tříúrovňovou grafickou strukturou, která podléhá určité hierarchii. Nejmenší jednotkou je tah, tahy se sdružují do prvků a prvky uspořádané v dané struktuře tvoří celý čínský znak. Jak již vyplývá z názvu práce, stěžejní faktor představuje novinový text.

Existují statistiky týkající se grafické charakteristiky znaků, a to ve vztahu k jejich zastoupení v rámci položek znakového inventáře moderní čínštiny. Hlavním cílem mé práce bude zjistit, jaké je zastoupení zmíněné tříúrovňové grafické podoby znaku v rámci souvislého novinového textu. Má hypotéza je taková, že analýza tří aspektů v rámci souvislého textu poskytne jiné hodnoty, než jaké jsou uvedeny ve znakovém inventáři.

Mým úkolem je zanalyzovat tři aspekty, jmenovitě počet tahů, počet prvků a uspořádání prvků v 1. stupni dekompozice neboli strukturní typy v korpusu sestaveném z novinových článků. Na tyto aspekty budu nahlížet dvěma způsoby. Za prvé zjistím relativní i absolutní četnost zmiňovaných aspektů v rámci všech znaků analyzovaného textu a za druhé zjistím relativní i absolutní četnost i rámci různých znaků, tedy bez několikanásobného zastoupení. Nakonec provedu komparaci se znakovým inventářem reprezentovaný *Informačním slovníkem čínských znaků* 汉字信息字典 Hànzì Xìnxī Zìdiǎn (zkráceně HXZ).

Má práce bude rozdělena do dvou částí, teoretické a analytické. V teoretické části se zaměřím na vývoj čínského znakového písma a uvedu zásadní reformy, které měly významný podíl na zjednodušení čínských znaků, a to především jejich grafiky a celkového počtu znaků. Dále nastíním etymologii znaků, kde popíši základní kategorizaci. Hlavní část teorie věnuji charakteristice grafické podoby znaku s důrazem na tah, prvek a strukturu, které jsou v mé práci stěžejní. Jádrem mé práce bude však část analytická. Kromě zásadní analýzy budu v této části popisovat i zpracování korpusu a detailněji představím slovník HXZ. Poté se zaměřím na analýzu tří grafických aspektů. Důležitou roli pro celou analýzu bude mít celková tabulka analyzovaných položek v kapitole 3.3. Každé z tříúrovňové struktury věnuji samostatnou kapitolu, ve kterých představím výsledky pomocí tabulek a grafů. Jak jsem již zmínila, v závěru provedu komparaci výsledků se znakovým inventářem slovníku HXZ.

Obecně se tematikou čínského znakového písma zabývá nemálo autorů. Každý se však zaměřuje na jinou problematiku tohoto písma. Následující publikace byly v mé práci nejpřínosnějšími. V kapitole vývoje čínského znakového písma jsem čerpala zejména z titulů *Písma světa* od V. Krupy a J. Genzora, *Úvod do čínského, japonského a korejského písma I. Vznik a vývoj* od J. Vochaly a dalších. Informace o vzniku a vývoji písma byly v těchto publikacích velmi jasné a dobře zpracované. Dalším přínosným zdrojem byla přehledová publikace *Čínské písmo* od L. Zádrapy. V dalších kapitolách pro mou práci byly stěžejní následující publikace. Publikace *Hanská grammatologie* od D. Uhra zaměřující se na kategorizaci znaku dle Xu Shena. T. Slaměnková se ve své publikaci *Ideogramy v moderní čínštině* a dalších odborných článcích zabývá současnou moderní grammatologií. Co se týče grafické podoby znaku, nejvíce informací mně poskytly tituly *Úvod do čínského, japonského a korejského písma II. Praktický kurz* od J. Vochaly a *Učebnice čínských znaků I.* od O. Kučery. Různí badatelé přistupují k popisu strukturního složení znaku zcela odlišně. V tomto případě jsem využila publikace i od zahraničních autorů. Jmenovitě *The Writing Systems of the World* od F. Coulmase, *Modern Chinese Characters* od Yin Bingyonga a *Chinese: A Linguistic Introduction* od Sun Chaofena. Problém nastal u kapitoly prvků, jelikož o této problematice existuje velmi málo zdrojů.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Vznik a vývoj čínského písma

Koncem 3. století př. n. l. v povodí Žluté řeky vznikla čínská kultura. Neodmyslitelnou součástí čínské kultury je čínské znakové písmo. I když není čínské znakové písmo tím nejstarším, vyniká nejdelším používáním bez větších změn až do současnosti. (Krupa a Genzor 1989: 280) Existuje mnoho legend týkající se vzniku čínského písma. Podle legendy čínské písmo vytvořil dvorní historik žlutého císaře 仓颉 Cāng Jié. Říká se, že se podílel na shromažďování tehdy existujících znaků a vytvoření oficiálního písma. (Yin 1994: 2) K zformování písma ho inspirovaly stopy zvířat a ptáků, jelikož podle stop se dají rozpoznat. Vytvořil proto takové písmo, aby bylo možné od sebe navzájem jednotlivá slova odlišit. (Zádrapa 2009: 100)

Nejstarší písemné doklady čínských znaků pocházejí z dynastie 商 Shāng vládnoucí v období 1600–1045 př. n. l. Nápisy a kresby se objevovaly na želvích krunýřích a hovězích kostech, čínsky pojmenované jako 甲骨文 jiǎgǔwén (Zádrapa 2009: 30) Tyto nápisy obsahovaly zejména vyryté záznamy věštek, které dosahovaly nejvíce 93 znaků. Jednalo se o relativně vyspělé logografické písmo¹ s prvky fonetizace, bez ustálené grafické podoby. (Vochala 1989a: 10)

V době vlády západní 周 Zhōu se začaly rozšiřovat nápisy na bronzových nádobách. V období Válčících států se rozšířilo tzv. větší písmo² 大篆 dàzhuàn, psané na hedvábí či na bambusových destičkách. (Uher 2013: 46) Grafická podoba u tohoto písma se začala pomalu zjednodušovat. (Krupa a Genzor 1989: 284) Za vlády prvního svrchovaného císaře 秦始皇帝 Qín Shǐ huángdì proběhlo mnoho nových reforem, jednou z nich byla i reforma písma. (Norman 1988: 63) Toto nové písmo se nazývalo tzv. menší písmo 小篆 xiǎozhuàn, které bylo obdobou většího písma. (Uher 2013:46) Avšak navíc ještě více

¹ Logografické písmo je písmo, jehož grafémy označují slova nebo morfémy (Vochala 1989a: 8)

² V různých publikacích, např. v knize *Písma sveta* (Krupa a Genzor 1989:284) se používá pojem „velké pečetní písmo“. Já zvolila překlad „větší písmo“ ke kterému se přiklání D. Uher (2013). Stejná situace nastává při „malém pečetním písmu“ vyskytující se v textu později.

potlačilo piktografický původ znaků a uvedlo větší pravidelnost grafických prvků. (Krupa a Genzor 1989: 284)

Za vlády dynastie 汉 Hàn se rozšířilo úřednické písmo 隶书 lishū, které využívali zejména nižší úředníci. Vznik tohoto stylu měl zásadní vliv na grafickou stránku čínského znakového písma. Znaký byly složeny z pravidelných tahů a oblé tvary menšího písma se změnilý na hranaté tvary využívající lomených tahů. Došlo také ke snížení počtu tahů i prvků (Vochala 1989a: 21-22) V době vlády dynastie Han vzniklo také důležité dílo čínské jazykovědy. (Coulmas 2003: 50) Hanský lingvista 许慎 Xǔ Shèn zkompiloval slovník s názvem *Výklad významu obrysových a rozboru struktury odvozených znaků* 说文解字 Shuō Wén Jiě Zì, dále používáno jako *Výklad znaků*, obsahující přibližně 9 500 znaků, ve kterém rozlišuje šest kategorií čínských znaků. (Uher 2002: 43) V pozdějším období se z úřednického písma vyvinulo tzv. vzorové písmo 楷书 kāishū, které se používá až do současnosti. Vzorové písmo pokračovalo s přeměnou grafické struktury. Zvlněné tahy se upravily do rovnějších tahů zakončených hákem. (Norman 1988: 69) Ze vzorového a úřednického písma se rozvinuly další rychlopisné varianty písma. Písmo konceptní 草书 cǎoshū, vycházející z úřednického písma, které využívá uvolněné psaní tahů, zejména jedním tahem s obtížnější čitelností. Zatímco písmo kurzivní 行书 xíngshū vyvinuté ze vzorového písma, představuje čitelnější formu písma s přirozenou návazností tahů. (Sehnal 2002: 158-159)

2.1.1 Zjednodušování čínských znaků

Značný počet znaků se složitou strukturou a velkým počtem tahů vedl k postupnému nahrazování a zjednodušování čínských znaků. Evoluce zjednodušování znaků začala již v počátcích čínské historie. (Yin 1994: 103) Ze začátku se reformy týkaly zejména zjednodušování tvarů znaku. (Vochala 1989a: 47) Snaha o zjednodušení písma vedla až k pokusu o zavedení latinky. Za první moderní reformou odehrávající se v druhé polovině 19. století stál Lu Ganchang, který se pokusil vytvořit písmo právě na základě latinky. Tyto pokusy byly však bezvysledné. (Kéki 1984: 62) V té době vytvořil Wang Zhao grafemický systém pro obecnou čínštinu, která obsahovala 50 znaků pro iniciály a 12 znaků pro finály. (Krupa a Genzor 1989: 290) V tomto formátu bylo dokonce vytištěno

několik časopisů a novin, ovšem nakonec bylo úředně zakázáno. Iničiátoři těchto reforem neměli zájem o zrušení znakového písma, kdežto chtěli vytvořit jednoduché písmo k oficiálnímu znakovému písmu. (Vochala 1989a: 48)

Další důležitá etapa v rámci změn čínského znakového písma nastala v roce 1919 za Májového hnutí. Do té doby se psalo psaným jazykem vysoké kultury, kterému nerozuměla široká masa lidí. Bylo nutné tento fakt změnit. Autorem manifestu, který vedl k změně od klasického jazyka 文言 wényán k hovorové řeči 白话 báihuà, se stal jeden z nejvlivnějších intelektuálů 胡适 Hú Shì. Zásadní postavou reforem 20. let 20. století byl 钱玄同 Qián Xuántóng, který v časopise *Nové mládí* navrhl *Předběžný návrh zjednodušení v současnosti užívaných čínských znaků*. Reforma spočívala v osmi principech, které by měly vést ke zjednodušení čínských znaků. (Zádrapa 2009: 164-165)

Od roku 1949 se zřídila Čínská společnost pro reformu písma, která byla v roce 1954 ustanovena pod názvem Čínský výbor pro reformu písma s hlavní myšlenkou zobecnit a zjednodušit znakové písmo. (Vochala 1989a: 49-50) V roce 1956 byl oficiálně vyhlášen *Plán pro zjednodušení čínských znaků* 汉字简化方案 Hànzì Jiǎnhuà Fāng'àn. Podle tohoto plánu by se zjednodušené znaky měly používat v oficiálních publikacích a psaných dokumentech. Až nakonec v roce 1964 byl uveřejněn *Kompletní seznam zjednodušených znaků* 简化字总表 Jiǎnhuà Zì Zǒngbiǎo obsahující 2 236 zjednodušených znaků. (Yin 1994: 105) V roce 1986 tento seznam prodělal ještě několik úprav a používá se až dodnes. (Zádrapa 2009: 167)

2.1.2 Počet čínských znaků

Zjistit přesný počet znaků je poněkud složitější otázka. Na základě počtu znaků ve slovnících lze posuzovat, kolika znaky běžně komunikuje obyčejný člověk. (Zádrapa 2009: 31) Kvantita čínských znaků ve slovnících narůstá v průběhu let. Dosahují i počtu desetitisíců znaků, poněvadž se čínské znaky objevují v nejrůznějších grafických variantách. (Slaměnková 2011: 17) Zatímco slovník *Výklad znaků* obsahoval 9 353 znaků, za doby Qingů se ve slovníku 康熙字典 Kāngxī Zìdiǎn objevilo až 47 035 znaků. (Yin 1994: 47) Za největší čínský znakový slovník je považován *Velký čínský slovník* 汉语大字典 Hànyǔ Dà Zìdiǎn, ve kterém se vyskytuje až 55 000 znaků. (Zádrapa 2009: 31)

Pokud započítáme znaky z těchto slovníků jen pro praktické využití, dojdeme k číslu 10 000 znaků. Z tohoto počtu lze vydělit znaky zřídka používané 罕用字 hǎnyòng zì, znaky běžně používané 通用字 tōngyòng zì, kterých je 7 000 a znaky časté 常用字 chángyòng zì čítající zhruba 2 500 – 3 500 znaků. I když slovníky obsahují velký počet znaků, průměrní Číňané neznají ani polovinu z běžně používaných znaků. (Tamtéž: 32)

Moderní studie nám přibližují přesnější počty znaků, kterými by se běžný člověk dokázal dorozumět. Např. v šedesátých letech zrealizoval Institut psychologie průzkum mezi studenty vysokých škol. Díky tomuto průzkumu se zjistilo, že studenti dokáží rozeznat zhruba 4 000 znaků. Ze všech dalších různých statistik vyplývá, že běžný čínský občan má znalost mezi 3 000 až 4 000 znaky. (Norman 1988: 73) Tento počet znaků umožňuje přečíst v současnosti většinu čínských textů. (Zádrapa 2009: 33) Pokud se zaměříme na nejfrekventovanější znaky, statistiky uvádí, že 1 000 nejfrekventovanějších znaků pokrývá 90 % běžného textu. Pokud použijeme dalších 2 400 běžných znaků, dojdeme k takovému výsledku, že zhruba 3 400 znaků zastupuje již 99 % textu. (Coulmas 2003: 54)

2.2 Etymologie čínského znakového písma

Etymologická stavba znaku je důležitá součástí čínského znakového písma. Díky ní lze nalézt vzájemný vztah mezi grafickou stránkou znaků a jejich významem. (Kučera 2005: xiv) Avšak díky mnohým reformám byly znaky, zejména jejich grafika pozměněna a vztah s původním významem se vytratil. V tomto případě pomáhá k vysvětlení paleografie³. (Uher 2013: 42) Základní strukturální typy znaků, které známe do nynějška, vycházejí ze slovníku *Výklad znaků*, který sestavil 许慎 Xǔ Shèn. Ten vnitřní strukturu znaku rozdělil do šesti kategorií nazývaných v čínštině 六书 liù shū „šest druhů písma“. (Sehnal 2002: 152) Tyto kategorie udávají, jakým způsobem byly znaky vytvořeny a jak jsou spjaty se slovy, kterými se zapisují. (Zádrapa 2009: 44) Toto dílo se také stalo základem pro vznik lingvistické disciplíny zabývající se naukou o písmu, zvané tradiční grammatologie. (Slaměnková 2011: 14)

³ Paleografie je disciplína, která se věnuje vývoji písma, číslic a grafických znaků

Znaky, jejichž grafika odráží původní význam znaku, spadají do kategorií piktogramy 象形 xiàngxíng a symboly 指示 zhǐshì. Odvozené znaky se dělí na ideogramy 会意 huìyì a fonogramy 形声 xíngshēng. (Kučera 2005: xiv) Dále existují kategorie výpůjčky 假借 jiǎjiè a variety 转注 zhuǎnzhù, které jsou založeny na použití znaků. (Uher 2013: 124)

Piktogramy neboli znaky obrázkové prezentují vyobrazení znázorňující konkrétní věc. Typickým příkladem piktogramů je znak 山 shān, který zpodobňuje vrcholky hor. Nebo také znak 木 mù znázorňující strom. (Uher 2013: 42) Piktogramy se početně neřadí mezi frekventované kategorie, ale představují významnou roli při vytváření ostatních kategorií. (Slaměnková 2013a: 26)

Symboly se skládají ze dvou principů, kterými se dají znaky tvořit. Prvním způsobem je spojení symbolických tahů tak, aby se lehce vystihl daný význam. Příkladem může být znak 下 xià „dole“. Druhým způsobem je využití piktogramu, ke kterému se přidá tah tak, aby byl význam rozpoznatelný. Např. znak 本 běn „kořen“, který je vytvořený z piktogramu 木 mù „strom“ a vodorovného tahu určujícím, jaká část stromu je myšlena. Symboly patří mezi nejméně početnou kategorii. (Tamtéž: 27)

Ideogramy jsou složeny ze dvou nebo více prvků. Význam celého znaku je tvořen vzájemným vztahem jednotlivých konstrukčních složek, které mezi sebou souvisí. (Uher 2013: 180) Tato kategorie patří mezi komplikovanější a také rozsáhlejší, která se dá rozdělit do dalších podkategorií. (Zádrapa 2009: 48) Příkladem ideogramů může být znak 疾 chèn skládající se z nemoci (vně) a ohně (uvnitř), dohromady dává význam hořet nemocí neboli horečku. (Slaměnková 2013a: 28)

Fonogramy nebo také fonoideogramy se skládají ze složky fonetické (fonetikum) a složky významové (determinativ). (Uher 2013: 44) Fonogramy jsou nejpočetnější kategorie čínského znakového písma. Do této kategorie patří např. znak 烤 kǎo „péct“ složený z determinativu oheň a fonetika kǎo. (Slaměnková 2013a: 29)

Výpůjčky jsou zvláštním typem kategorie, jelikož netvoří nové znaky. Jedná se o vypůjčení již existujícího znaku z ostatních kategorií na základě stejného nebo podobného čtení. (Uher 2013: 45) Znaky tedy značí slova se stejnou výslovností, avšak co do významu nejsou vůbec příbuzná. (Švarný 1997: 24) U některých vypůjčených znaků se původní význam změnil a byly tak obohaceny o novou sémantickou složku. Např. 南 nán „jih“ původně jako piktogram hudební nástroj. (Slaměnková 2013a: 31)

Šestou kategorií představují **variety**. Nejpravděpodobnější vysvětlení této kategorie je takové, že znaky vznikly přeměnou či úpravou znaků původních. Tyto znaky si ponechaly determinativ, který právě určuje stejný význam. Jako příklad jsou uvedeny znaky 老 lǎo „starý“ a 考 kǎo „stařec“. (Uher 2013: 124) Existují další možné teorie vztahující se k vytvoření variantních znaků, avšak nemají nijak podstatný význam. (Zádrapa 2009: 58-59)

Slaměniková (2013a: 32) uvádí, že v moderním čínském znakovém písmu existují další možné rozdělení kategorií, avšak rozdělení dle Xu Shena představuje tradiční rozdělení, které nebylo do současnosti překonáno.

2.3 Grafická podoba čínských znaků

Čínské znaky ohromí nejen kvantitou znaků, ale i grafickým složením. Znaky existují v mnoha formách. Grafika čínských znaků představuje komplikovanou otázku problematiky čínského znakového písma. Proto je důležité vysvětlit podrobněji problematiku grafické podoby znaku. Při psaní čínských znaků je důležité dbát na zásady jejich grafického složení (Coulmas 1989: 95)

Současná grafická podoba znaků vychází z *Tabulky běžně používaných znaků moderní čínštiny* 现代汉语通用字表 Xiàndài Hànyǔ Tōngyòng Zì Biǎo. Znaky, které se v této tabulce nevyskytují lze vyhledat v uznávaných slovnících např. ve *Velkém čínském slovníku* 汉语大字典 Hànyǔ Dà Zìdiǎn (Slaměniková 2011: 19) Každý znak tvoří grafemickou i grafickou jednotku. Z tohoto úhlu může být písmo označováno jako grafemické a znaky lze nazývat jako grafy. Znak zapisujeme do čtvercové plochy označované jako grafické pole. (Uher 2013: 39-40)

Nejmenší grafickou jednotkou čínského znakového písma je **tah** 笔画 bǐhuà. Znaky dvou a více tahové vytvářejí **tahové kombinace**, které se formují do **prvků** 部件 bùjiàn. (Vochala 1989b: 3) Prvky se poté spojí a vytvoří **celý znak** 汉字 hànzì. (Kučera 2005: xii) Prvky a jejich kombinace se vymezují jako složky⁴, které jsou uspořádány do

⁴ J. Vochala využívá pojmu složka k uspořádání strukturních typů. Pro své účely však budu používat v celé práci pojem prvek.

struktur 结构 jiégòu, určené danou polohou prvku. Existují tři druhy základních struktur, které se dají dělit do dalších podstruktur. (Vochala 1989b: 3)

V dalších kapitolách se detailněji zaměřím na podrobný popis jednotlivých grafických úrovní, jmenovitě tahu, prvku a struktury.

2.3.1 Tahy

Jak jsem již zmínila, nejmenší grafickou jednotkou je tah. Tah lze definovat jako grafický element psaný nepřerušovanou čarou. (Vochala 1989b: 2) Tahy lze rozřadit dle tvaru, délky, polohy a směru psaní. (Vochala 1985: 20) Tahy vytvářejí různé tahové kombinace. Tyto kombinace se protínají, dotýkají v bodech nebo jsou od sebe odděleny. Z tohoto důvodu patří pořadí tahů mezi nejdůležitější pravidla. První tah ve znaku se nazývá iniciální a ostatní, tedy od druhého tahu a výš se označují jako navazující. (Vochala 1989b: 6) Výše bylo uvedeno, že tahy lze rozřadit dle specifických charakteristik. Nyní se na ně zaměřím blíže. Vochala (1985: 21) uvádí, že existují tři druhy tahových tvarů a jejich další kombinace. Jmenovitě je to rovný tah, lomený tah a prohnutý tah. U některých tahů se na začátku či konci vyskytuje malý hák. Další důležitou charakteristiku představuje poloha tahu. Tahy se dělí do tří hlavních poloh, které se nazývají vodorovná, svislá a šikmá poloha. Kombinací těchto charakteristik se vytvářejí typy tahů. (Tamtéž: 22)

Mluvíme-li o tazích, je nutno představit klasifikaci na základní typy tahů. Z těchto základních tahů je možné derivovat tahy odvozené. Názory odborníků na počet základních tahů nejsou ale zcela jednotné. Je to pochopitelné, jelikož do roku 1997 neexistovala žádná norma, která by tuto specifickou část grafiky osvětlila. V roce 1997 byla uveřejněna *Norma pořadí tahů u běžně užívaných znaků současné čínštiny* 现代汉语通用字笔顺规范 Xiàndài Hànyǔ Tōngyòng Zì Bǐshùn Guīfàn. (Zádrapa 2009: 71) Tato norma prezentuje pět základních tahů: vodorovný 横 héng, svislý 竖 shù, levý 撇 piě, bodový 点 diǎn a zahnutý 折 zhé. (Slaměnková 2013a: 18) I přesto se objevují různé přístupy na dělení základních tahů jak v českých, tak i v zahraničních publikacích. Pro ilustraci uvádím přehled několika dělení těchto základních tahů. Jako první jsem se zaměřila na výukové materiály. V *Učebnici čínských znaků I.* od Ondřeje Kučery (2005: xii) se rozlišuje pět základních tahů, avšak ne shodných s normou z roku 1997. Místo

zahnutého tahu, je zde uveden pravý tah 捺 nà. Odvozeným znakům se dále nevěnuje. V učebnici *Integrated Chinese* od Liu Yuehua a kol. (2010: 15) je dokonce představeno jedenáct základních tahů. Co se týče jazykových publikací, nejčastěji se hovoří o šesti základních tazích. Tento počet uvádí ve svých publikacích Sun Chaofen (2006: 108), Yin Binyong (1994: 97) a Lukáš Zádrapa (2009: 67-68). Jmenovitě je to tah vodorovný 横 héng, svislý 竖 shù, levý 撇 piě, pravý 捺 nà, bodový 点 diǎn a stoupavý 提 tí. Bezesporu zajímavý pohled na klasifikaci tahů prezentuje Jaromír Vochala v publikaci *Chinese Writing system: Minimal graphic units* (1985: 30), kde rozlišuje sedm základních. K těmto sedmi přidává další čtyři hákové, celkově tedy jedenáct tahů. Rozděluje dále také tahy odvozené. Německý autor Florian Coulmas vymezuje ve svém díle *Writing system of the world* (1989: 95) osm základních tahů. K šesti tahům, které jsem již uvedla, dodává tah hákový 钩 gōu a zahnutý 折 zhé. Jako jediný z těchto uvedených autorů zahrnuje do základních tahů zahnutý tah, stejně jako je prezentován v normě z roku 1997. Následuje tabulka, ve které jsou přehledně porovnány výše uvedené přístupy badatelů.

Tah	Název tahu	Ondřej Kučera	Liu Yuehua	Sun, Yin, Zádrapa	Jaromír Vochala	Florian Coulmas	Oficiální norma
一	vodorovný	✓	✓	✓	✓	✓	✓
丨	svislý	✓	✓	✓	✓	✓	✓
丿	levý	✓	✓	✓	✓	✓	✓
㇇	pravý	✓	✓	✓	✓	✓	x
丶	bodový	✓	✓	✓	✓	✓	✓
㇇	stoupavý	x	✓	✓	✓	✓	x
㇇ ㇇	hákový*	x	x	x	x	✓	x
㇇ ㇇	zahnutý*	x	x	x	x	✓	✓
→	vodorovný s hákem	x	✓	x	✓	x	x
丿	svislý s hákem	x	✓	x	✓	x	x
㇇	svislý zahnutý s hákem	x	x	x	✓	x	x
㇇	pravý s hákem	x	✓	x	✓	x	x
㇇	vodorovný zahnutý	x	✓	x	x	x	x
㇇	svislý zahnutý	x	✓	x	x	x	x

Tabulka 1: Porovnání přístupů badatelů k rozdělení základních tahů

* bez určení polohy

Po klasifikaci základních tahů je důležité také zmínit pořadí tahů a směr tahů, které podléhají základním pravidlům vycházející z tradice psaní znaků. Co se týče směru tahů, základní pravidla jsou následující: seshora dolů a zleva doprava. (Coulmas 1989: 95) Tyto pravidla týkající se směru tahu se objevují i v pravidlech pořadí tahů. Kromě jmenovaného směru je v těchto pravidlech dále uvedeno, že pokud se zkříží tahy, píše se nejdříve vodorovný a poté svislý (např. 十 shí „deset“). (Kučera 2005: xiii) Další pravidla se týkají správného psaní prvků, ty uvedu v další kapitole. Pořadí tahů podstatně zlepšuje psací zvyky a napomáhá nám v uspořádání znalostí čínského znakového písma. (Uher 2013: 41)

V moderní čínštině, v rámci zjednodušených znaků, se znaky skládají v rozmezí od jednoho do 25 tahů. (Coulmas 1989: 95) Avšak existují znaky, které mají dokonce 64 tahů. V rámci *Tabulky běžně používaných znaků moderní čínštiny* se jako příklad s největším počtem tahů uvádí znak 龔 nàng „mít ucpaný nos“, který se skládá z 36 tahů. (Zádrapa 2009: 7) V běžném textu se vyskytují nejčastěji devítitahové znaky. Mezi jednotahové patří znaky 一 yī a 乙 yǐ. (Yin 1994: 96) Tyto znaky jsou zcela výjimečné i tím, že se skládají nejen z jednoho tahu, ale také představují jeden prvek i znak. (Slaměnková 2013a: 19)

2.3.2 Prvky

Na stupeň mezi tahem a celým znakem se dá pohlížet z více úhlů. Mnozí odborníci označují tuto část různými termíny - 部件 bùjiàn, 字根 zìgēn, 构件 gòujiàn, 偏旁 piānpáng. (Slaměnková 2013b: 52) Základní definice je taková, že tahy a jejich kombinace se formují do prvků, které lze charakterizovat jako základní grafickou jednotku čínských znaků. Obecně řečeno se za prvek považuje grafická jednotka, která je vyšší než tah, ale nižší než znak. (Slaměnková 2013a: 18) Znaky lze dle počtu prvků rozdělit na jednoduché 独体字 dútǐ zì a složené 合体字 hétǐ zì. Jednoduché znaky vystupují jako tahy nebo jako samostatné prvky (příkladem samostatného prvku jsou např. 手 shǒu „ruka“, 史 shǐ „historie“). Složené znaky se skládají ze dvou nebo více prvků (解 jiě „vysvětlit“, 国 guó „stát“). (Tamtéž: 19) Většina čínských znaků spadá do složených znaků a jsou tvořeny nejčastěji dvěma či třemi prvky. (Kučera 2005: xii)

Jak jsem již uvedla v předchozí kapitole, je nutné se řídit různými pravidly při psaní čínských znaků. Nyní uvedu další z nich vztahující se k prvku: 1. nejdříve se píše horní, poté dolní prvek (完 wán „končit“) 2. přednost má psaní vnějšího prvku před vnitřním (同 tóng „stejný“), pokud se jedná o uzavřený znak, píše se vnějšek až naposled (国 guó „stát“) 3. první se píše střed znaku, poté strany (小 xiǎo „malý“). (Tamtéž: xiii)

V česky psané odborné literatuře se lze v souvislosti s prvkem znaku setkat i s pojmem grafické složky. Tento pojem využívá Jaromír Vochala (1989b: 58) jakožto jednotky, které bezprostředně vytvářejí grafické uspořádání. V analytické části mé práce jsem vycházela z pojmu prvek, který se vyskytoval ve slovníku HXZ. Už díky tomuto, lze spatřit nesrovnalosti různých odborníků k přístupu prvků ve znaku. Kupříkladu Yin Binyong ve své publikaci *Modern Chinese characters* (1994) rozděluje čínské znaky na komponenty 偏旁 piānpáng a prvky 部件 bùjiàn. Komponenty nezastupují grafickou funkci, ale jsou spojeny se znakem fonetickou a sémantickou funkcí. Podle statistik existuje 1 500 komponentů. Grafickou funkci zastává prvek. Za příklad uvádí znak 路 lù „cesta“, který je z hlediska komponentů složen z 足 zú „noha“ a 各 gè „každý“. Z grafického hlediska je složen ze čtyř prvků 口 kǒu „ústa“, 止 zhǐ „stát“, 欠 qiǎn „loudat se“ a 口 kǒu „ústa“. Ve slovníku HXZ se tento znak dělí na tři prvky. Su Peicheng⁵ klasifikuje grafické prvky na základní 基础部件 jīchǔ bùjiàn, které nelze dále dělit a složené 合成部件 héchéng bùjiàn, které se rozpadají na prvky nižší úrovně. Pro ilustraci je uveden znak 想 xiǎng „chtít“, který se rozpadá v 1. fázi na grafické prvky 相 xiāng „vzájemný“ a 心 xīn „srdce“, v 2. fázi se dělí první prvek dále na 木 mù „strom“ a 目 mù „oko“. Znak 想 se dá tedy rozdělit na jeden složený 相 a nebo provést přímý rozklad na tři základní grafické prvky 木 目 心. (Slaměnková 2013b: 53)

Jak lze spatřit výše, další rozpory přicházejí v přístupu k rozkládání prvků na prvky v několika úrovních. Otázka dělení znaků je přitom důležitou součástí při procesu kódování znaku v rámci počítačového zpracování. Pro ucelení definic rozkladu prvků byl v roce 1997 publikován *Normativní seznam prvků ve znakové sadě GB13000.1 pro elektronické zpracování čínských znaků* 信息处理用 GB13000.1 字符集汉字部件规范 Xìnxī Chǔlǐ Yòng GB13000.1 Zìfújí Hànzì Bùjiàn Guīfàn. Tento seznam byl však kritizován

⁵ Su Peicheng je jeden z nejvýznamnějších představitelů grammatologie, který této problematice části grammatologie věnoval několik odborných studií (Slaměnková 2013b: 53)

za nesprávné přístupy k dělení prvků a v roce 2009 byl vydán nový seznam pod názvem *Normativní seznam prvků a jejich názvů v rámci frekventovaných znaků* 现代常用字部件及部件名称规范 Xiàndài Chángyòng Zì Bùjiàn jí Bùjiàn Míngchēng Guīfàn. (Slaměňíková 2015: 31-32) V této normě nalezneme nejen dělení prvků dle určitých kritérií, ale také již definuje prvek jako strukturní jednotku čínského znakového písma. I přes vydání seznamu pochyby a nesrovnalosti stále zůstávají. (Slaměňíková 2013b: 56)

2.3.3 Strukturní typy

Složené znaky se skládají z dvou a více prvků. Tyto prvky podléhají určité hierarchii. (Vochala 1989b: 58) Každý prvek má přesně určenou pozici ve znaku, kterou není možné spontánně měnit. (Kučera 2005: xiii) V rámci uspořádání prvků ve znaku lze rozdělit znaky na tři základní grafické struktury. Existují různé přístupy k dělení struktur a existují různé překlady těchto čínských termínů. Následující rozdělení, z hlediska označení struktur, se v českých publikacích radikálně liší. Má analýza se opírá o přístup k rozdělení struktur nacházející se ve slovníku HXZ, která se shoduje, v rámci základních struktur, s označením J. Vochaly (1989b: 58-59). Tři základní grafické strukturní typy jsou následující:

1. Horizontální struktura 左右结构 zuǒyòu jiégòu, kde jsou prvky v 1. stupni dekompozice uspořádány vedle sebe např. 从 cóng „od“, 加 jiā „přidat“.
2. Vertikální struktura 上下结构 shàngxià jiégòu, kde jsou prvky v 1. stupni dekompozice uspořádány nad sebou např. 要 yào „chtít“, 全 quán „celý“.
3. Centrální struktura 包围结构 bāowéi jiégòu, kterou lze také pojmenovat jako strukturu s vnější a vnitřní složkou. Vnější prvek pak může být dvouramenný např. 厅 tīng „sál“, třiramenný např. 医 yī „lékař“ nebo čtyřramenný např. 回 huí „vrátit se“. Různým spojením těchto základních grafických struktur se znaky mohou dělit do dalších podstruktur. (Vochala 1989b: 58-59)

O. Kučera v *Učebnici čínských znaků I.* (2005: xiii) používá opačně pojmy, horizontální a vertikální struktura. V horizontální struktuře jsou podle něj prvky nad sebou a ve vertikální jsou uspořádány vedle sebe. Tento způsob uplatňují ve svých publikacích D. Uher (2013: 42) i T. Slaměňíková (2013a: 19).

Některé studie hovoří i o čtvrté grafické struktuře tzv. rámcové struktuře 交叉结构 jiāochā jiégòu (označované také jako 嵌套结构 qiàntào jiégòu⁶). Patří sem např. znaky 爽 shuǎng „jasný“ a 乘 chéng „jet“. Tuto strukturu rozlišuje i Su Peicheng a další grammatologové. Znaky, které patří do této struktury lze zařadit do centrální struktury a uvést je jako speciální podtyp. (Slaměnková 2013a: 20)

Yin (1994: 91) představuje čtyři základní klasifikace struktur. Zohledňuje totiž i jednoduché znaky, které nazývá 单一结构 dānyī jiégòu (日 rì „den“, 月 yuè „měsíc“). Z tabulky uvedené na str. 91 vyplývá, že nejfrekventovanější se stala struktura horizontální zastupující 65 % znaků, 23 % zaujímá vertikální struktura, 9 % centrální a 3 % zaujímají jednoduché znaky.

Kromě základních grafických struktur lze vydělit další podstruktury, vícečlenné, které se mohou vyskytovat stejnorodě nebo kombinovaně. Stejnorodé vícečlenné struktury mohou být realizovány buď jen jako horizontální nebo jen jako vertikální. Např. do vícečlenné horizontální struktury patří znaky 树 shù „strom“, 班 bān „třída“ a do vertikální znaky 黄 huáng „žlutý“, 言 yán „slovo“. (Vochala 1989b: 90) Kombinované struktury představují složitější uspořádání složek ve znaku, realizují se následovně: Horizontální struktura kombinovaná s vertikální (活 huó „žít“, 朝 cháo „dynastie“), vertikální struktura kombinovaná s horizontální (盐 yán „sůl“, 夜 yè „noc“), centrální struktura s vícečlennou vnitřní složkou (扇 shān „vějíř“, 超 chāo „přesáhnout“) centrální struktura se složenou vnější složkou (病 bìng „nemoc“, 虑 lù „uvažovat“) a další. (Tamtéž: 93-109)

⁶ Tento název rámcové struktury uveden ve slovníku HXZ na str. 1071.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

V této kapitole jsem se zaměřila na samotnou analýzu, která tvořila hlavní část mé bakalářské práce. Jak již vyplývá z názvu, předmětem mého výzkumu byla analýza grafické struktury znaku v novinovém textu. Cílem mé práce bylo prezentovat výsledky relativní a absolutní četnosti tří strukturních úrovní, v rámci přibližně 100 000 znaků, který můj korpus složený z novinových článků obsahoval a také porovnat výsledky ze dvou úhlů pohledu, kvalitativního i kvantitativního. Ze začátku bych upozornila, že v mé analýze se jedná o statistiku pro zjednodušené znaky.

3.1 Způsob zpracování

V části analytické jsem postupovala na základě následujících čtyř kroků, které postupně vytvořily finální zkoumaný materiál. Jako první a nejdůležitější pro tuto práci bylo sestavení korpusu, díky kterému jsem mohla dále postupně rozvíjet svou analýzu. Detailnější informacím týkajících se vytvoření korpusu se budu věnovat v kapitole následující. Za druhé jsem si vytvořila pomocí aplikace Excel tabulku, do které jsem zapsala všechny znaky, které se vyskytovaly v korpusu. Ve třetím kroku bylo nutné postupovat po jednotlivých znacích a určit počet výskytů každého znaku. Ke zpracování grafické podoby znaku jsem využila slovník HXZ. Díky němu jsem byla schopná zanalyzovat a určit počet tahů, prvků znaku a do jaké struktury daný znak spadá. Tato fáze se tak stala nejvíce časově náročnou, protože bylo nutné přistupovat ke každému znaku zvlášť a vyhledat ho ve slovníku.

Po zjištění všech potřebných dat jsem pokračovala v dalších krocích. Korpusová lingvistika rozebírá vývoj, aplikaci a zpracování korpusu. Dle lingvistů je důležité na korpus nahlížet ze dvou pohledů. Nestačí znát celkový počet znaků, ale je nutné zjistit opakování neboli počet výskytů. Užití aspektu „token“, neboli opakovaného výskytu tvaru slova či znaku, označuje kvantitativní analýza. Zatímco užití aspektu „type“, pojmenování různých lexikálních jednotek, označuje kvalitativní analýzu. (Šulc 1999: 12-14) Pro své účely jsem tedy zjistila ke každé ze tří strukturních úrovní relativní četnost z kvalitativního i kvantitativního hlediska a následné výsledky vnesla do tabulek. V závěrečné části jsem porovнала výsledky mé analýzy se znakovým inventářem

slovníku HXZ, abych zjistila, jak se projevuje zastoupení zmiňovaných aspektů v souvislém textu.

3.2 Korpus

Primární zdroj pro sestavení korpusu a následnou analýzu představoval novinový text. Noviny patří do publicistického stylu, který je charakteristický specifickými slovními obraty a spisovným jazykem. Hlavní funkcí novin je nejen sdělit čtenáři nejaktuálnější informace, ale vzbudit jeho pozornost. (Sochrová 1999: 95-96)

Nejdůležitější faktorem při výběru novin byl již zmiňovaný spisovný jazyk. Proto jsem si jako primární zdroj k rozboru korpusu vybrala čínské noviny 人民日报 Rénmín Rìbào, v češtině známé jako *Lidový deník*. Jedná se o oficiální noviny Komunistické strany Číny, které se dostaly do první desítky nejčtenějších novin z celého světa. *Lidový deník* se zabývá nejrůznějšími tématy, od politiky až po kulturu. V zahraničí se vydává pod názvem *People's Daily* a disponuje více jak třiceti stálými reportéry, kteří kontrolují aktuální dění po celém světě. Výbornou mezinárodní pověst dokazuje to, že je překládán do několika světových jazyků. (Baidu, 2016)

Korpus analyzovaný v mé práci je složený z článků stažených z oficiálních internetových stránek. Zahrnuje období od 1. 9. 2015 do 16. 9. 2015 a to vždy titulní stranu daného dne. K docílení vyhovujícího korpusu jsem použila text článku s nadpisem a úvodníkem. Obrázky či grafy pro tuto práci nebyly potřebné, proto jsem je do korpusu nezařadila. Text byl ponechán v původní podobě, tím je myšleno se shodnými odstavci, přímou řečí a podobně. Pro lepší přehlednost jsem dopsala, ze kterého data články pocházejí a oddělila je tlustou čarou. Korpus obsahuje 102 895 znaků, ve kterém jsou započítány mezery, interpunkce, arabské číslice a asijské znaky. Když se soustředíme jen asijské znaky, dojdeme k číslu 89 017, což je celkový počet znaků, který ve své práci analyzuji.

Mluvíme-li o kvantitativním hledisku, vztahují se zjištěné údaje k celkovému počtu **89 017** znaků. Toto číslo udává celkový počet znaků s přičtením několikanásobného zastoupení znaků v textu. V praxi to tedy znamená, že např. znak 国 guó se vyskytuje v textu 1 397krát. Nejfrekventovanějším znakem mého korpusu je znak 的 de, který se objevuje dokonce 2 466krát. Tudíž je nutné přihlížet ke znakům nejen z kvantitativního

hlediska. Mluvíme-li o kvalitativním hledisku, dojdeme k počtu **2 325** různých znaků bez opakování. Tyto dvě čísla budou velmi důležité při závěrečném hodnocení analýzy.

3.2.1 Informační slovník čínských znaků

Tuto podkapitolu věnuji slovníku HXZ, který se stal nepostradatelný pro mou práci. Nejenom pro učení počtu tahů, prvků a struktury, ale zejména pro závěrečné vyhodnocení mé práce. Výsledky mé práce jsem srovnala s údaji zjištěnými autory tohoto slovníku. Na kompilaci tohoto slovníku se podílel kolektiv autorů z Šanghajske univerzity. Slovník byl vydán v roce 1988. Jedná se o výkladový slovník čínského jazyka a primárně se zaměřuje na grafickou podobu znaku. Obsahuje 11 254 znaků, z toho 7 785 zjednodušených znaků. Tyto znaky byly převzaty z *Kompletního seznamu zjednodušených znaků* 简化字总表 Jiǎnhuà Zì Zǒngbiāo. Celková makrostruktura slovníku je uspořádána do tří hlavních částí. První část popisuje mikrostrukturu slovníku. Na předních stranách se dozvíme důležité poznatky, jak se slovníkem pracovat, včetně vysvětlení všech použitých zkratk, značek a číselných kódů. Jelikož se liší názory odborníků na počet základních tahů znaku, bylo nutné nastudovat, jakým způsobem na ně tento slovník nahlíží. Zjistila jsem, že definuje základních pět tahů – vodorovný, svislý, levý, zahnutý a bodový, který zahrnuje i pravý tah. Podstatné bylo také dělení struktur ve znaku. Slovník je rozřazuje do pěti kategorií – jednoduché znaky, horizontální, vertikální, centrální a rámcová struktura. V dalších kapitolách následují tabulky znaků seřazené podle počtu tahů nebo podle radikálu. Také zde nalezneme tabulky znaků zaměřující se na homofonii.

Druhou část lze rozdělit do dalších úseků. Hlavní část obsahuje znaky řazené abecedně podle výslovnosti v transkripci pinyin. Zaměříme-li se na strukturu jednotlivých lemmat, většina jsou zapsána ve zjednodušených znacích, ke kterým je případně připsána jejich nezjednodušená forma. Nad každým znakem se vyskytuje číselný kód, podle kterého najdeme daný znak v souhrnné tabulce. Následuje další číselná řada, ve které se objevuje tónová značka, přesný počet tahů, pořadí a typologie prvních pěti tahů. Vedle znaku je uvedena výslovnost a samozřejmě samotný výklad slova, často doplněný o ukázkovou větu či slovní spojení. Pod znakem se nachází tři řádky. Na prvním řádku jsou vypsány prvky, ze kterých je znak složen. Druhý řádek uvádí uspořádání prvků ve znaku. U jednoduchých znaků, které tvoří pouze jeden znak, najdeme i pořadí tahů. U

některých znaků se navíc objevuje kolonka upozorňující na problém, který by se v případě užití daného znaku mohl vyskytnout. Následující kapitola, podstatná zejména pro mou závěrečnou analýzu, se věnuje statistikám a srovnáním počtu významů, počtu znaků se stejnou výslovností, srovnání znaků se stejným psaním a jinou výslovností, nejfrekventovanější strukturou znaku či tomu, kolik prvků a tahů je ve znaku nejčastější. Autoři zanalyzovali korpus obsahující 21 656 578 znaků, z toho 7 785 jednotlivých různých znaků.

V přílohách např. nalezneme na šesti stranách tabulkový přehled věnovaný překladu jednotek různých veličin, dále periodickou tabulku a tabulku čínských aspirovaných a neaspirovaných souhlásek důležitých pro fonetickou stránku čínského jazyka.

3.3 Ukázka z celkové tabulky

Tato ukázka z tabulky zahrnuje veškeré údaje potřebné k analýze. Ukázka zahrnuje úsek prvních řádků této tabulky. V prvním sloupci se objevují jednotlivé znaky, které byly v korpusu obsaženy. Znaky jsou uspořádány tak, jak se postupně objevovaly v textu. Druhý sloupec tabulky obsahuje několikanásobné zastoupení znaků ze sloupce prvního, to znamená, kolikrát se jednotlivý znak v textu vyskytoval. Ve třetím sloupci je uvedený počet tahů k jednotlivým znakům. Ve čtvrtém sloupci se nachází počet prvků znaku a poslední sloupec udává pozici prvků ve znaku, tedy jejich uspořádání, chcete-li strukturu. U této položky jsem v tabulce využila zkratky názvu jednotlivých struktur a to následovně:

JS: jednoduchý znak tvořený jedním prvkem

HS: horizontální struktura

VS: vertikální struktura

CS: centrální struktura

V této části byl stěžejním zdrojem již zmíněný slovník HXZ. U všech znaků v tabulce byly všechny záznamy vyhledány v tomto slovníku. Nebylo nutné použít žádný sekundární slovník, elektronický či tištěný. S pomocí této tabulky jsem zjistila počet

různých znaků, které se rovnaly jednotlivým řádkům tabulky. Kompletní tabulka k prohlédnutí na CD-ROM.

Znak	Výskyt v textu	Počet tahů	Počet prvků	Struktura
习	289	3	1	JS
近	290	7	2	CS
平	498	5	1	JS
同	444	6	3	CS
哈	39	9	4	HS
萨	38	11	3	VS
克	106	7	3	VS
斯	144	12	3	HS
坦	14	8	3	HS
总	280	9	3	VS
统	166	9	3	HS
纳	27	7	2	HS
扎	34	4	1	JS
尔	72	5	2	VS
巴	64	4	1	JS
耶	10	8	2	HS
夫	42	4	1	JS
会	650	6	3	CS
谈	54	10	3	HS
一	672	1	1	JS
致	36	10	2	HS
决	91	6	2	HS
定	212	8	2	VS
推	196	11	2	HS
动	283	6	3	HS
关	299	6	2	VS
系	179	7	1	JS
向	208	6	2	CS
更	177	7	1	JS
高	291	10	4	VS

Tabulka 2: Ukázka z celkové tabulky analyzovaných jednotek

3.4 Analýza tahů

V teoretické části jsem rozebrala základní pojmy týkající se tahu. V této kapitole jsem se zaměřila na prezentování výsledků vycházejících z mé práce. Také jsem porovнала počty tahů mezi sebou, určila jsem procentuální zastoupení, které jsem zanesla do tabulky a pro větší přehlednost jsem k těmto výsledkům vytvořila grafy.

Nejmenší grafickou jednotkou v mé práci byl znak s jedním tahem 一 yī, u něhož je zajímavostí, že ho tvoří jeden tah, jeden prvek a tvoří jeden znak. Znak s největším počtem tahů byl znak 鑫 xīn, a to s 24 tahy.

Obě tabulky jsem umístila za textem, tak aby zůstala každá na jedné straně. V tabulce lze vidět barevné rozřazení skupin tahů. Rozdělila jsem je do čtyř skupin a každé skupině jsem přiřadila barvu. Více informací doplním v následné podkapitole, kde se objeví zabarvení textu na konkrétním příkladu.

Z mé analýzy vyplynulo, že z kvalitativního úhlu pohledu jsou nejrozšířenější skupinou znaky tvořené šesti až jedenácti tahy. Této skupině dominuje 279 různých osmitahových znaků, které pokrývají 12 % korpusu. Na druhém místě se umísťují devítitahové znaky, s podílem 11,74 % a počtem 273 znaků. Skupina šesti až jedenáctitahových znaků tvoří 63,01 % z celkového počtu, tato hodnota činí skupinu tak výrazně frekventovanější než ostatní skupiny. Červená skupina zahrnující znaky jeden až pět tahů se vyskytuje nejčastěji u jednoduchých znaků. V této skupině dominují pětitahové znaky, které s počtem 130 znaků pokrývají 5,59 % analyzovaného textu. Skupina znaků s 12 až 16 tahy se stala druhou nejfrekventovanější skupinou znaků zaujímající 22,23 % analyzovaného textu. V této skupině jsou nejhojněji zastoupeny dvanáctitahové znaky, které s počtem 187 znaků tvoří 8,04 % korpusu. Nejméně rozšířenou se stala skupina znaků s 17 až 24 tahy. Znaky s počtem 23 tahů a 24 tahů se objevují v textu pouze jedenkrát, což pokrývá 0,04 % korpusu. Celkově skupina dosahuje pouhých 1,98 % z celku.

Z kvantitativního hlediska stejně jako z kvalitativního hlediska nejpočetnější skupinu tvoří znaky s šesti až jedenácti tahy. Ovšem na rozdíl od kvalitativní analýzy, nejfrekventovanějšími jsou šestitahové znaky, které s počtem 13 833 znaků zaujímají 15,54 % korpusu. I v případě této skupiny se jednalo o nízký procentuální rozdíl mezi ostatními tahy. Za znaky s šesti tahy následují znaky s osmi tahy, které s počtem 13 717 pokrývají 15,41 % celku. Tedy jen o 116 znaků méně. Celkový podíl této skupiny tvoří

63 %. Za zmínku určitě stojí sedmitahové znaky, které mají výrazně nižší výsledky jako šesti a osmitahové znaky. Tento početní propad lze vidět na grafu č. 2. Zajímavě působí rozdíly mezi kvantitativní a kvalitativní analýzou. Zatímco v kvalitativní jsou výsledky ve skupinách podobné, tak v kvantitativní analýze nalezneme výrazné rozdíly ve výsledcích. Např. V červené skupině dominují znaky se čtyřmi a pěti tahy (dohromady zaujmají dokonce 20,20 %), které mají větší početní výsledky než znaky s desíti a jedenácti tahy (celkový podíl obou 11,27 %) v nejpočetnější žluté skupině. V kvantitativní analýze zaujímá již 27,83 %, zatímco zelená skupina znaků s 12 až 16 tahy pouhých 8,43 % analyzovaného korpusu. Stejně jako v kvalitativní analýze nejméně početnou skupinu tvoří znaky s 17–24 tahy, s výjimkou znaku s 17 tahy, který má výraznou převahu v této skupině a je na pomezí zelené a modré skupiny.

Pozn. V následujících tabulkách je tučně červeným písmem vyznačen nejfrekventovanější počet tahů. Procenta zaokrouhlena na tři desetinná místa.

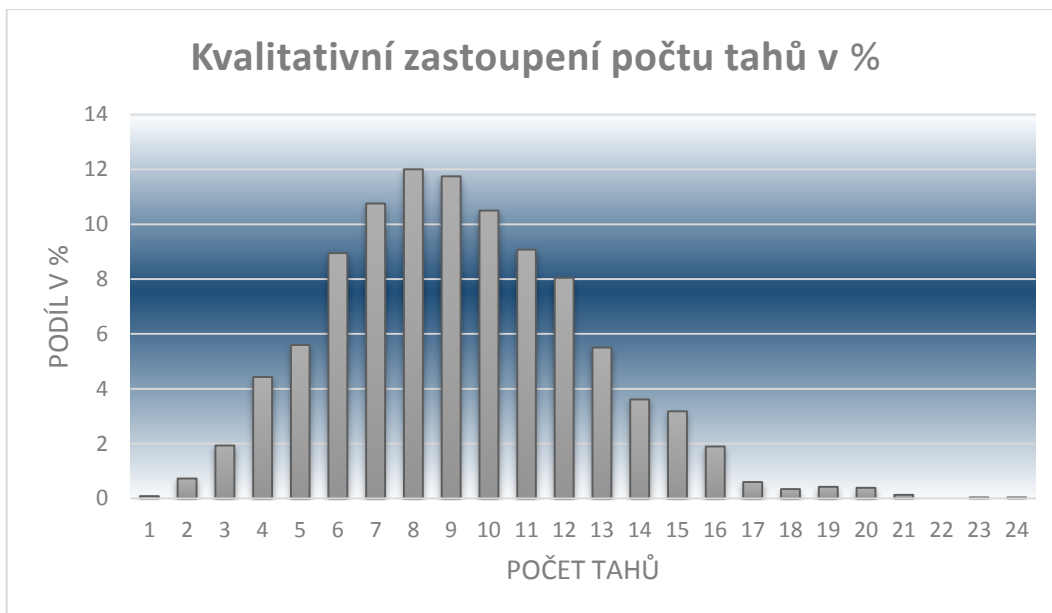
Počet tahů	Absolutní četnost	Relativní četnost
1	2	0,086
2	17	0,731
3	45	1,935
4	103	4,430
5	130	5,591
6	208	8,946
7	250	10,753
8	279	12
9	273	11,742
10	244	10,495
11	211	9,075
12	187	8,043
13	128	5,505
14	84	3,613
15	74	3,183
16	44	1,892
17	14	0,602
18	8	0,344
19	10	0,430
20	9	0,387
21	3	0,129
22	0	0
23	1	0,043
24	1	0,043

Tabulka 3: Zastoupení počtu tahů v rámci kvalitativní analýzy

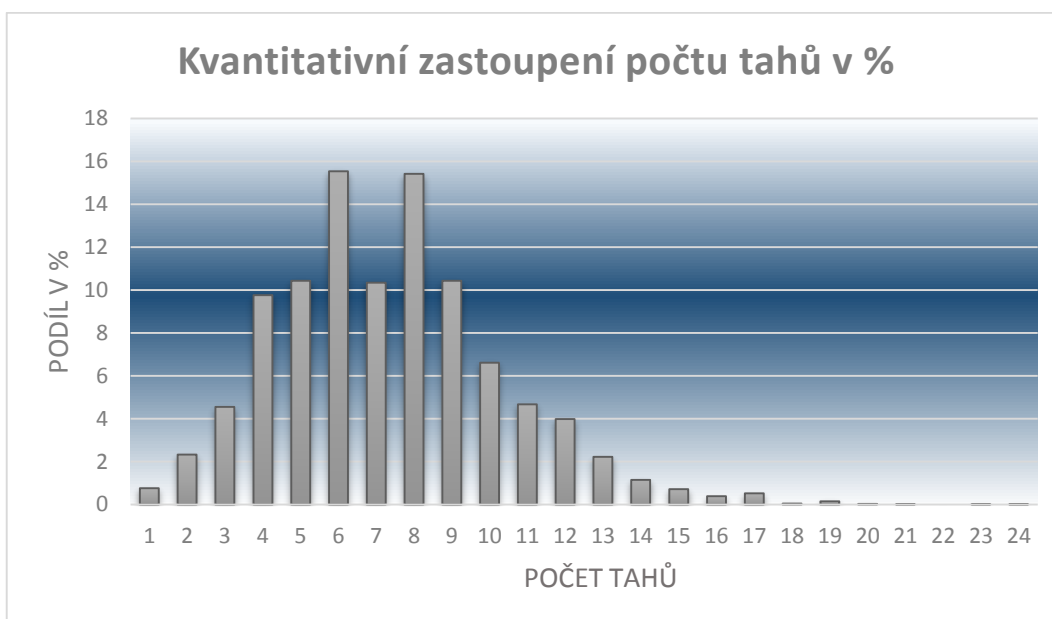
Počet tahů	Absolutní četnost	Relativní četnost
1	673	0,756
2	2073	2,329
3	4048	4,547
4	8691	9,763
5	9291	10,437
6	13833	15,540
7	9211	10,347
8	13717	15,409
9	9280	10,424
10	5882	6,608
11	4152	4,664
12	3544	3,981
13	1977	2,221
14	1023	1,149
15	627	0,704
16	341	0,383
17	461	0,518
18	39	0,044
19	126	0,141
20	16	0,018
21	9	0,010
22	0	0
23	2	0,002
24	1	0,001

Tabulka 4: Zastoupení počtu tahů v rámci kvantitativní analýzy

Následující graf č. 1 znázorňuje postupný nárůst procent vrcholící u znaku s počtem osmi tahů a následný postupný pokles. Na grafu č. 2 s ukázkou kvantitativního zastoupení jsou patrné výkyvy mezi tahy a také evidentní náskok dvou nejfrekventovanějších tahů a propad sedmitahových znaků, který v této analýze působí velmi zajímavě.

Graf 1: Kvalitativní zastoupení počtu tahů v rámci 2325 různých znaků

Graf 2: Kvantitativní zastoupení počtu tahů v rámci celkového počtu 89 017 znaků

3.4.1. Ukázka zastoupení vymezených skupin tahů v textu

Pro ilustraci jsem se rozhodla barevně označit počty tahů v textu tak, aby bylo zřejmé odlišení jednotlivých znaků od sebe. S ohledem na vysoký počet tahů, jsem zvolila rozdělení do čtyř skupin. V předchozí kapitole jsem již uvedla, podle jakých pravidel jsem skupiny rozdělila. Odstíny barev jsou zvoleny tak, aby byla ukázka co nejpřehlednější. Červená barva patří ke skupině s jedním až pěti tahy. Žlutá barva zahrnuje skupinu nejfrekventovanějších znaků s počtem šesti až jedenácti tahů. Další skupinou znaky s 12 až 16 tahy jsou zbarveny zelenou barvou. Poslední nejméně početnou skupinou, tedy znaky se 17 až 24 tahy jsem označila modrou barvou. Všechny ostatní symboly, jako arabské číslice, interpunkční znaménka jsou ponechány bez barvy.

Zvolila jsem krátkou ukázkou z korpusu, přesněji výňatek článku z *Lidového deníku* ze dne 12. 9. 2015. Tento úryvek čítá 263 znaků, do kterých jsou počítány i interpunkční znaménka. Tento úsek použiji na demonstraci i u prvku a struktury. Kompletní korpus se nachází na CD-ROM.

会议认为，生态文明体制改革是全面深化改革的应有之义。《生态文明体制改革总体方案》是生态文明领域改革的顶层设计。推进生态文明体制改革首先要树立和落实正确的理念，统一思想，引领行动。要树立尊重自然、顺应自然、保护自然的理念，发展和保护相统一的理念，绿水青山就是金山银山的理念，自然价值和自然资本的理念，空间均衡的理念，山水林田湖是一个生命共同体的理念。推进生态文明体制改革要坚持正确方向，坚持自然资源资产的公有性质，坚持城乡环境治理体系统一，坚持激励和约束并举，坚持主动作为和国际合作相结合，坚持鼓励试点先行和整体协调推进相结合。

Nyní je možné názorně vidět výsledky, které jsem uvedla v předcházející kapitole. Tento úsek potvrzuje zejména kvantitativní analýzu. Nejfrekventovanější skupinou se staly znaky s počtem šesti až jedenácti tahů. V ukázce je poznat výrazná převaha žluté barvy, patří jí více jak polovina textu. Druhá početnější skupina s červenou barvou se vyskytla v textu s počtem 43 znaků. Skupina znaků se zelenou barvou je nejméně početná,

zastupuje ji pouhých 19 znaků. V tomto úryvku se nezobrazil žádný znak ze skupiny modré, tedy skupiny s počtem 17 až 24 tahů.

3.5 Analýza prvků

V teoretické části jsem popsala složité pohlížení na tuto grafickou jednotku. Prvek je důležitou součástí čínského písma. K rozložení znaku na prvky jsem využila slovníku HXZ. V analyzovaném korpusu se vyskytovaly znaky s počtem jednoho až sedmi prvků. K jednoduchým znakům tvořeným jedním prvkem patří např. znaky 生 shēng a 电 diàn. Složené znaky tvořené dvěma a více prvky se vyskytují v korpusu např. v podobě znaků 红 hóng a 深 shēn.

Pomocí analýzy jsem zkoumala počet minimálních prvků vyskytujících se v korpusu. Opět tuto kapitolu rozdělím na kvalitativní a kvantitativní analýzu. K obou hlediskám jsem vytvořila tabulky a následně grafy, které přehledně zobrazují výsledky.

V korpusu se objevily znaky skládající se od jednoho po sedm prvků. Konkrétní procentuální výsledky v rámci kvalitativní analýzy všech prvků znázorňuje následující tabulka.

Počet prvků	Absolutní četnost	Relativní četnost
1	227	9,76
2	1 011	43,48
3	770	33,12
4	257	11,05
5	53	2,28
6	6	0,26
7	1	0,04

Tabulka 5: Zastoupení počtu prvků z kvalitativního hlediska

Z uvedených hodnot vyplývá, že nejhojněji se vyskytující se staly dvouprvkové znaky, které s počtem 1011 různých znaků tvoří celkově 43,48 % korpusu. Tento výsledek není nijak překvapující, jelikož fonogramy, nejrozšířenější typ současných znaků, jsou tvořeny nejčastěji dvěma prvky. Znaky se třemi prvky mají také vysokou četnost, zaujímají 33,12 % a řadí se k nim 770 různých znaků. U dalších prvků se frekvence podstatně snížila. Znaky s počtem čtyř prvků (počet 257 znaků) a znaky s počtem jednoho prvku (počet 227 znaků) od sebe dělí pouhých třicet znaků. Dohromady tvoří přes 20 % z analyzovaného textu. Znaky s počtem pěti prvků jsou méně frekventované, patří jim s počtem 53 znaků 2,28 % textu. Znaky s počtem šesti a sedmi prvků jsou v korpusu zastoupeny nejméně. Sedmiprvkový znak se dokonce vyskytuje pouze jednou, tedy tvoří 0,04 % korpusu. Kvalitativní hodnoty počtu prvků zobrazuje graf č. 3.

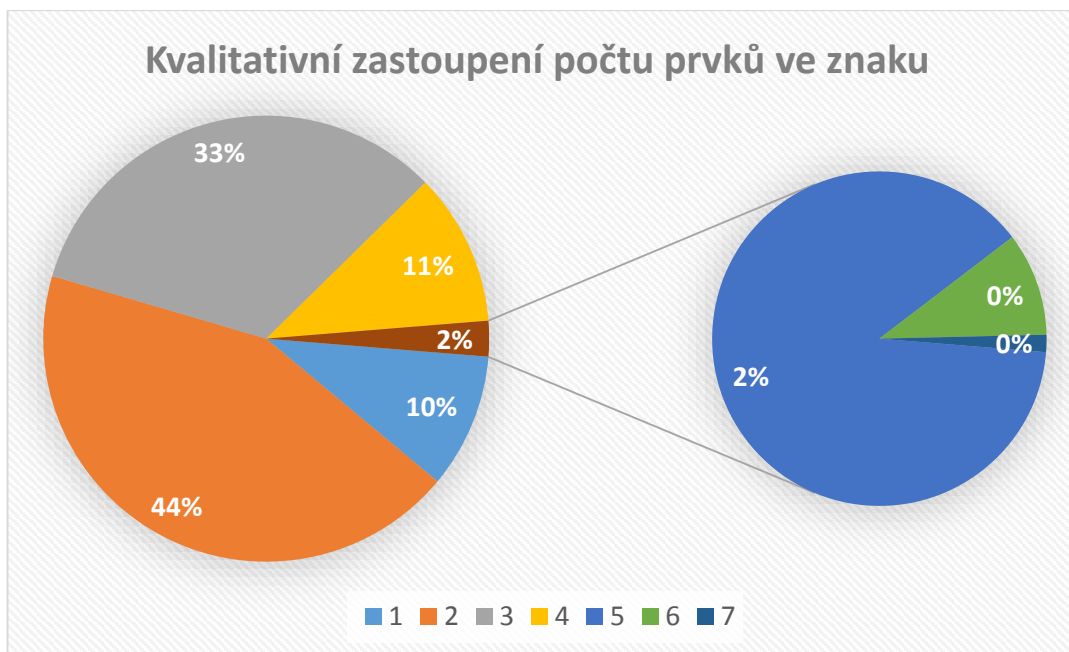
Následující tabulka shrnuje výsledky v rámci kvantitativní analýzy prvků.

Počet prvků	Absolutní četnost	Relativní četnost
1	22 332	25,09
2	41 072	46,14
3	21 214	23,83
4	3 711	4,17
5	580	0,65
6	14	0,01
7	94	0,11

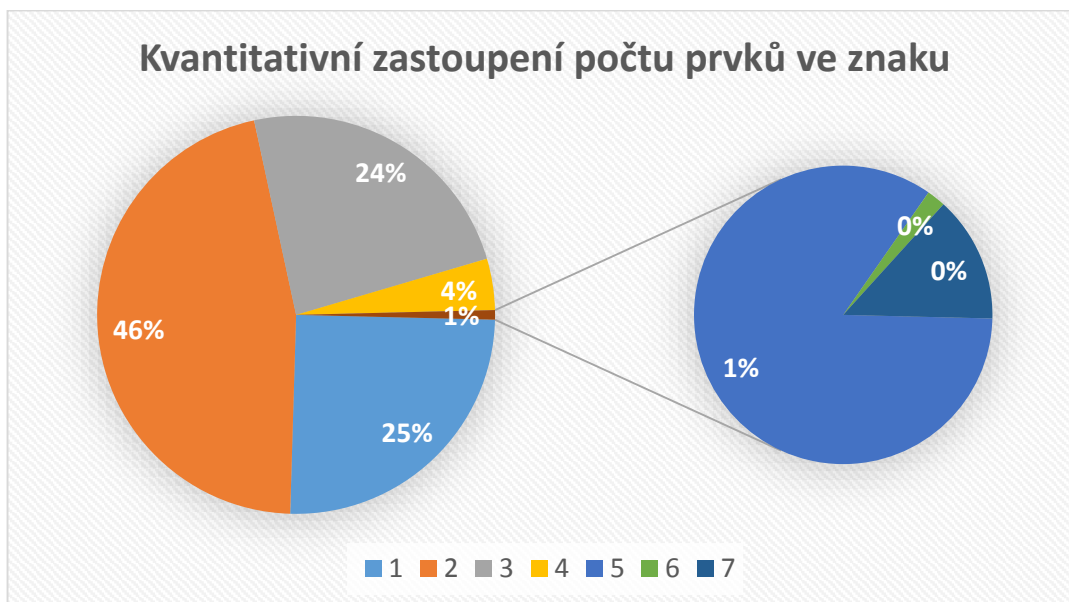
Tabulka 6: Zastoupení počtu prvků z kvantitativního hlediska

Kvantitativní hodnoty potvrzují, že nejfrekventovanější jsou znaky s počtem dvou prvků, zaujímají 46,14 % korpusu a vyskytují se 41 072 krát. Ovšem na rozdíl od kvalitativního hlediska, jednoprvkové znaky převyšují znaky se třemi prvky. Znaky s jedním prvkem s počtem 22 332 znaků pokrývají 25,09 % korpusu, přičemž tříprvkových znaků je 21 214 (23,83 %). Poté lze vyčíst, že se zvyšujícím počtem prvků se snižuje frekvence. Toto pravidlo ovšem porušují znaky se sedmi prvky, které se

objevují v korpusu 94 krát, a činí je tak frekventovanější než šestiprvkové znaky. Ty se vyskytují v korpusu pouze 14 krát. I přes to jsou procentuální výsledky těchto posledních prvků zanedbatelné. Znaky s šesti prvky zaujímají 0,01 % a znaky se sedmi prvky 0,10 % analyzovaného textu. Nejmenší procentuální zastoupení přehledně zobrazuje graf č. 4.

Graf 3: Kvalitativní zastoupení počtu prvků v rámci 2325 různých znaků

Graf 4: Kvantitativní zastoupení počtu prvků v rámci celkového počtu 89 017 znaků

3.5.1 Ukázka frekvence počtu prvků v textu

Jako u předchozí ukázky zastoupení tahů v textu, jsem také použila základní škálu barev. I když se v korpusu vyskytuje až sedm prvků, v ukázce se vyskytují pouze znaky s počtem jednoho až čtyř prvků, a navíc jeden znak s počtem šesti prvků. Znakům s počtem jednoho prvku jsem přidělila modrou barvu. Nejpočetnější znaky s dvěma prvky jsou zastoupeny červenou barvou, jakožto nejvýraznější barvou v porovnání s ostatními. Znaky se třemi prvky jsem označila žlutou barvou a znaky s počtem čtyř prvků zelenou barvou. Osamělý znak s šesti prvky je zbarven do šedé barvy. Znaky s počty pěti a sedmi prvků se v ukázce nevyskytují.

K ukázce jsem využila stejný text, tedy i zdroj, jako u ukázky zastoupení vymezených skupin tahů (kapitola 3.4.1), z důvodu přehlednějšího porovnání výsledků u všech tří strukturních úrovních. Následuje ukázka.

会议认为，生态文明体制改革是全面深化改革的应有之义。《生态文明体制改革总体方案》是生态文明领域改革的顶层设计。推进生态文明体制改革首先要树立和落实正确的理念，统一思想，引领行动。要树立尊重自然、顺应自然、保护自然的理念，发展和保护相统一的理念，绿水青山就是金山银山的理念，自然价值和自然资本的理念，空间均衡的理念，山水林田湖是一个生命共同体的理念。推进生态文明体制改革要坚持正确方向，坚持自然资源资产的公有性质，坚持城乡环境治理体系统一，坚持激励和约束并举，坚持主动作为和国际合作相结合，坚持鼓励试点先行和整体协调推进相结合。

Jak lze na této ukázce vidět, znaky červeně zbarvené, tedy dvouprvkové jsou těmi nejfrekventovanějšími. Druhé místo zastoupily znaky se třemi prvky (žlutě zbarveny) s počtem 61 znaků z celkových 263 znaků vymezeného textu. Následují znaky s jedním prvkem, označené modrou barvou, kterých se v této ukázce nachází 47. Znaky se čtyřmi prvky zbarvené zelenou barvou se v ukázce zobrazují méně běžně. Jak jsem již zmínila, znak s počtem šesti prvků se vyskytuje pouze jedenkrát. Tato ukázka potvrzuje výsledky z kvalitativního hlediska.

3.6 Analýza struktur

Důležitou otázkou týkající se prvků je způsob jejich rozložení ve znaku. Jak jsem již výše uvedla, znaky se dělí na jednoduché a složené. Jednoduché se skládají z jednoho prvku, tudíž nejsou uspořádány v žádné struktuře, naopak složené znaky se skládají z více prvků, které už lze zařadit do různých struktur. Jak jsem již v teoretické části zmínila, přístup k rozlišování struktur není příliš jednotný. Struktury lze rozdělit do tří až pěti základních struktur, které se dají dále dělit do dalších podstruktur. V mé práci jsem znaky dělila do hlavních tří struktur, ale také jsem ve své analýze zohlednila znaky jednoduché (心 xīn, 中 zhōng). Toto rozdělení se nacházelo ve slovníku HXZ, ze kterého celá má analýza vychází. Mezi tři zmiňované struktury patří struktura horizontální (加 jiā, 现 xiàn), vertikální (要 yào, 贸 mào) a centrální (基 jī, 同 tóng). Musím podotknout, že jsem znaky z rámcové struktury kvůli nízkému počtu výskytů v korpusu sloučila do centrální struktury.

V této kapitole, jako i u předešlých, jsem se zaměřila na prezentaci zjištěných konkrétních výsledků. Porovnávala jsem procentuální zastoupení mezi danými strukturami a vytvořila tabulky a grafy opět z kvalitativního i kvantitativního hlediska. Následující tabulka znázorňuje procentuální zastoupení struktury v rámci kvalitativního analýzy.

Struktura	Absolutní četnost	Relativní četnost
jednoduchý znak	224	9,63
horizontální	1 239	53,29
vertikální	569	24,47
centrální	293	12,60

Tabulka 7: Zastoupení struktur v textu z kvalitativního hlediska

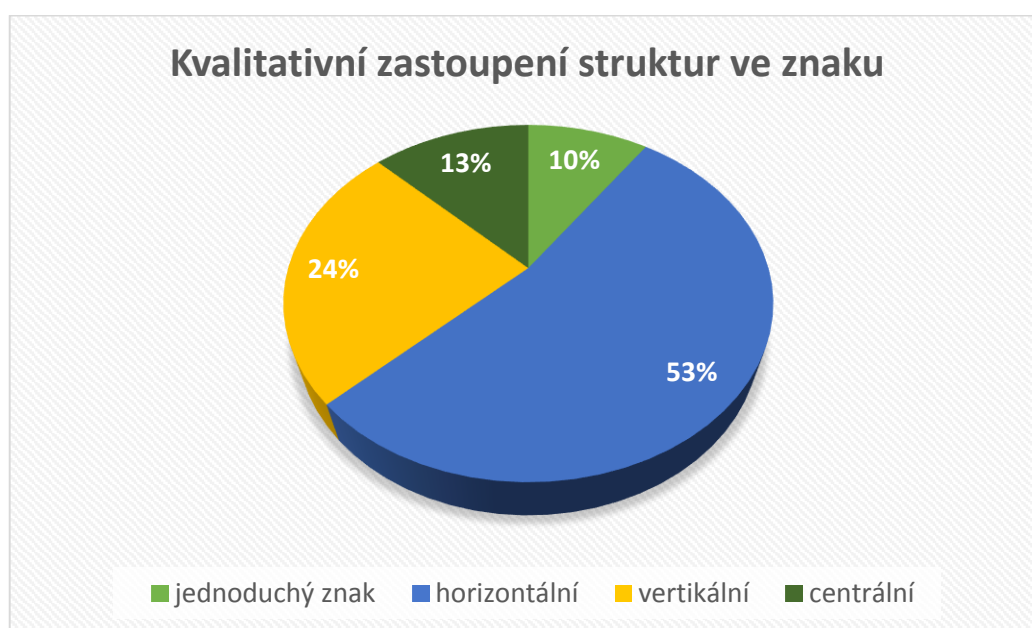
Z tabulky vyplývá, že znaky s horizontální strukturou dominují více než polovině textu a jsou zastoupeny 1 239 znaky. Tuto skutečnost zpřehledňuje graf č. 5. Druhou nejrozšířenější skupinou znaků jsou znaky ve vertikální struktuře, které zaujmají 24,47 % korpusu. Absolutní i relativní četnost vertikální struktury je více než o polovinu

menší. Centrální uspořádání znaků se uplatňuje u 12,60 % z nich s počtem 293 různých znaků. Do nejméně frekventované skupiny znaků spadají jednoduché znaky obsahující jeden prvek, které s počtem 224 různých znaků pokrývá 9,63 % analyzovaného textu.

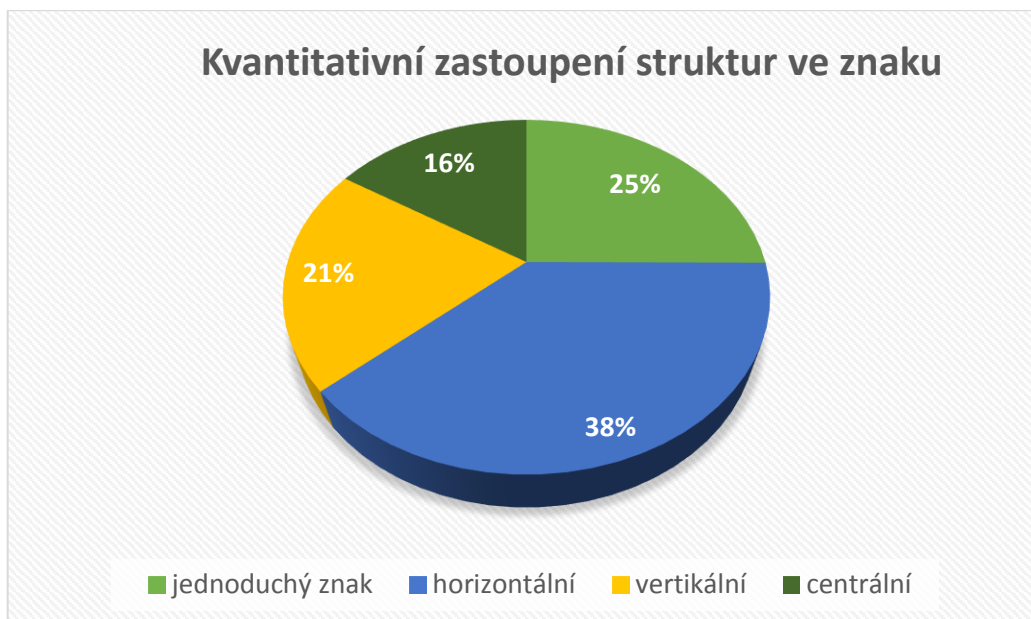
Struktura	Absolutní četnost	Relativní četnost
jednoduchý znak	22 311	25,06
horizontální	34 204	38,42
vertikální	18 365	20,63
centrální	14 137	15,88

Tabulka 8: Zastoupení struktur v textu z kvantitativního hlediska

Zaměříme-li se na výsledky kvantitativní analýzy, přináší nám poměrně zajímavé výsledky. V tabulce nalezneme výrazné změny oproti kvalitativní analýze. První místo se nemění, stále převládají znaky s horizontální strukturou, avšak ne s takovou převahou. Horizontální struktura zaujímá 38,42 % a patří k ní 34 204 znaků. Druhá nejpočetnější skupina znaků se řadí k jednoduchým znakům. Celkový podíl je 25,06 %. V tomto případě jde o výrazný posun vpřed. (viz graf č. 6) Vertikální struktura v kvantitativní analýze má nižší umístění v tabulce, pokrývá 20,63 % analyzovaného textu. Poslední pomyslná příčka patří centrální skupině, která je zastoupena 15,88 %.

Graf 5: Kvalitativní zastoupení struktur v rámci 2 325 různých znaků

Graf 6: Kvantitativní zastoupení struktur v rámci celkového počtu 89 017 znaků

3.6.1 Ukázka frekvence jednotlivých struktur v textu

Pro ilustraci frekvence jednotlivých struktur v textu jsem opět využila barevného označení s použitím základní škály barev. V této ukázce se objevují všechny analyzované struktury. Ke znakům spadajícím do horizontální struktury jsem přiřadila červenou barvu, opět byla zvolena kontrastní barva pro nejfrekventovanější skupinu znaků. Vertikální skupina je zastoupena žlutou barvou. Znaky centrálního uspořádání jsem označila zelenou barvou a jednoduché znaky modrou barvou.

会议认为，生态文明体制改革是全面深化改革的应有之义。《生态文明体制改革总体方案》是生态文明领域改革的顶层设计。推进生态文明体制改革首先要树立和落实正确的理念，统一思想，引领行动。要树立尊重自然、顺应自然、保护自然的理念，发展和保护相统一的理念，绿水青山就是金山银山的理念，自然价值和自然资本的理念，空间均衡的理念，山水林田湖是一个生命共同体的理念。推进生态文明体制改革要坚持正确方向，坚持自然资源资产的公有性质，坚持城乡环境治理体系统一，坚持激励和约束并举，坚持主动作为和国际合作相结合，坚持鼓励试点先行和整体协调推进相结合。

Na první pohled se může zdát, že frekvence horizontální struktury není výrazně dominantní. Avšak po sečtení počtu znaků zjistíme převahu horizontální struktury. Převyšuje ostatní s počtem 113 znaků. Druhou nejčetnější skupinou znaků se stala vertikální struktura s počtem 59 znaků. Velikou zajímavostí je však nynější frekvence jednoduchých znaků. Ty se umístili na třetím místě s počtem 50 znaků, a radikálně převýšili centrální skupinu s počtem pouhých 19 znaků. Mísí se tu výsledky kvantitativní a kvalitativní analýzy. Samozřejmě, pokud bych vybrala zcela jiný úsek článku, výsledky mohou být odlišné, např. právě v rámci umístění jednoduchých znaků.

3.7 Vyhodnocení výsledků analýzy

Poté, co jsem získala všechny procentuální a početní údaje mohu již prezentovat výsledky. Postup analýzy proběhl v několika krocích. V první části bylo nutné zjistit celkový počet znaků v korpusu, uvést kolikrát se znak v daném korpusu objevil, abych mohla dojít k číslu kvalitativnímu. Tyto dvě čísla představovala důležitou roli mé práce. Celkový korpus obsahoval 89 017 čínských znaků a s pomocí tabulky v Excelu se ukázalo, že korpus tvořilo 2 325 různých znaků.

První důležité údaje mně poskytla tabulka č. 2, která obsahovala všechny souhrnné údaje potřebné k analýze. Díky těmto výsledkům jsem mohla pokračovat k získání relativní četnosti tahů, prvků a struktury. Ke každému údaji jsem přistupovala zvlášť. Za prvé jsem zjistila procentuální výsledky tahů. Z kvalitativního hlediska dominovaly znaky s počtem osmi tahů, patří jim 279 znaků z 2 325 různých znaků. Z kvantitativního hlediska získaly převahu šestitahové znaky tvořené 13 833 znaky z celkových 89 017. Shrnutí nejlépe znázorňují grafy č. 1 a 2, ve kterých si lze povšimnout odlišností mezi kvantitativní a kvalitativní analýzou. Co se týče prvků, v rámci obou hledisek převládaly znaky s dvěma prvky. V obou hlediscích zaujímaly dvouprkové znaky více jak 40 % textu. Kontrasty mezi kvantitativní a kvalitativní analýzou najdeme na druhém a třetím místě. Zatímco v kvalitativní analýze se na druhém a třetím místě nacházely znaky se třemi a čtyřmi prvky, v celkovém korpusu obsadily druhé místo jednoprvkové znaky, za kterými následovaly znaky se třemi prvky. Tento výsledek značí, že v celkovém textu se vyskytují jednoduché znaky s několikanásobným zastoupením a tím převyšují ostatní víceprvkové znaky. Tyto výsledky byly porovnány mezi sebou v grafech č. 3 a 4. Zaměříme-li se na analýzu struktury ve znaku, narazíme opět na výrazné rozdíly mezi kvalitativní a

kvantitativní analýzou. V kvalitativní analýze měla výraznou převahu horizontální skupina s více jak 50 %. Následovala vertikální, centrální struktura a nejméně frekventovanou se staly jednoduché znaky. Je důležité si povšimnout, že v rámci zastoupení jednotlivých znaků se nacházely jednoduché znaky na posledním místě. V celkovém korpusu se jednoduché znaky posunuly vpřed až na druhou příčku a tvoří tak 25 % textu. Tyto dva výsledky, jednoduché znaky a jednoprvkové znaky, spolu značně souvisí. Jednoduché znaky bývají ve většině případů právě tvořeny jedním prvkem. Co se týče dalšího pořadí v uspořádání znaku, na prvním místě zůstaly s převahou znaky v horizontální struktuře. Vertikální struktura zaujímala třetí místo a centrální struktura skončila na místě posledním.

Výše srovnávám kvalitativní a kvantitativní analýzu. Nicméně si uvědomuji, že z hlediska kvalitativního jen 2325 znaků není dostatečně relevantní. Z tohoto důvodu provedu komparaci se slovníkem HXZ, který analyzuje znakový inventář grafémů používaných v moderní čínštině o velikosti 7 785 znaků. Jak jsem již zmínila při představení tohoto slovníku, nacházely se zde statistiky nejfrekventovanějších počtu tahů, počtu prvků a struktury.

Poslední krok mého vyhodnocení vede tedy k porovnání kvantitativních výsledků se znakovým inventářem reprezentovaný slovníkem HXZ. Prostřednictvím této komparace chci potvrdit hypotézu, že analýza souvislého novinového textu přinese zcela jiné procentuální hodnoty, než jak tomu je ve znakovém inventáři.

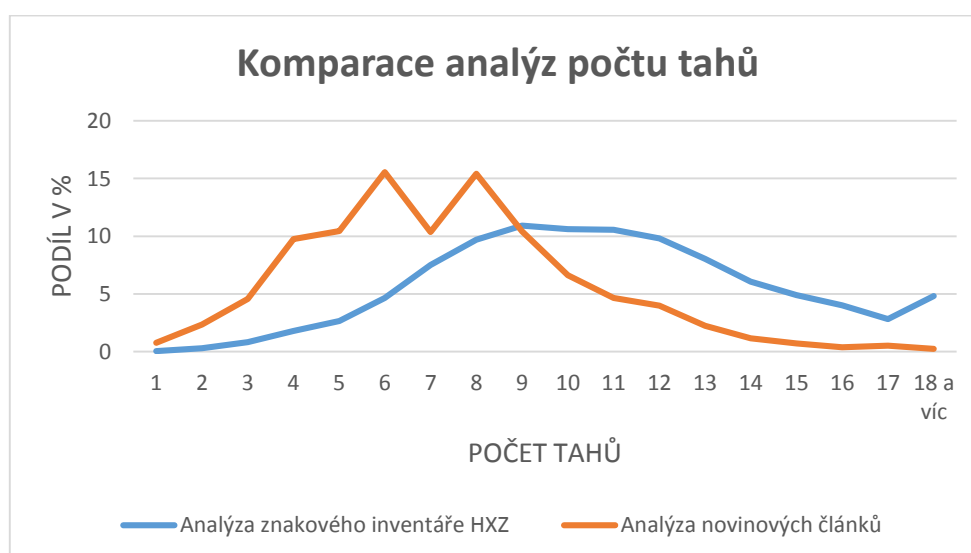
V následujících odstavcích se budu věnovat detailněji srovnáním analýz počtu tahů, počtu prvků a struktury, ke kterým jsem vytvořila tabulky. Procenta jsou zaokrouhlena na dvě desetinná místa. Jako první se budu zabývat komparací počtu tahů.

Statistika počtu tahů ve znaku v rámci znakového inventáře uvádí, že průměrný počet tahů je 10,94, z toho nejfrekventovanějšími se staly znaky s počtem devíti tahů zaujímající 10,92 %. Znaky s osmi až dvanácti tahy jsou nejpočetnější skupinou, tvoří 42,06 % z celkového počtu. Analýza celého korpusu složená z novinových článků však ukázala, že frekvence vrcholí u šestitahových znaků. Šestitahové znaky pokrývají 15,54 % analyzovaného textu. Procentuální rozdíl mezi šesti a osmi tahovými znaky, které jsou druhými nejpočetnějšími, není nijak markantní. Liší se pouhými 0,13 %. Skupina znaků od osmi do dvanácti tahů zůstává početně převažující nad ostatními v obou případech. Z mé analýzy vyplynulo, že existují zásadní rozdíly mezi počty tahů znakového inventáře a počty tahů v souvislém textu. Tyto rozdíly přehledně zobrazuje graf č. 5.

Počet tahů	Znakový inventář slovníku HXZ ⁷	Analýza novinových článků
1	0,04	0,76
2	0,28	2,33
3	0,82	4,55
4	1,79	9,76
5	2,66	10,44
6	4,65	15,54
7	7,50	10,35
8	9,71	15,41
9	10,92	10,42
10	10,62	6,61
11	10,56	4,66
12	9,81	3,98
13	8,04	2,22
14	6,06	1,15
15	4,89	0,70
16	4,02	0,38
17	2,81	0,52
18 a víc	4,80	0,22

Tabulka 9: Porovnání procentuálních hodnot počtu tahů

Z následujícího grafu lze pozorovat postupný nárůst i pokles frekvence počtu tahů analýzy v HXZ, zatímco křivka mé analýzy znázorňuje evidentní výkyvy mezi nejfrekventovanějšími tahy.

Graf 7: Komparace analýz počtu tahů

⁷ Procentuální hodnoty převzaty z tabulky na str. 994 ve slovníku HXZ.

Nyní se zaměřím na komparaci počtu prvků. V případě analýzy prvků se výsledky od sebe liší nejen v první příčce, ale i v ostatním umístění. Zatímco v mé analýze dominují znaky s dvěma prvky pokrývající 46,14 % korpusu, ve znakovém inventáři dominují znaky se třemi prvky. Markantní rozdíly mezi mou analýzou a znakovým inventářem reprezentovaný slovníkem HXZ nastávají na druhém místě. Jednoprvkové znaky mají vyšší frekvenci v korpusu než tříprvkové znaky. Avšak ve znakovém inventáři se jednoprvkové znaky řadí až na čtvrté místo spolu s pětiprvkovými znaky zaujímající pouhých 4,15 % korpusu. Tento výsledek značí, že v celkovém textu se hojně vyskytují jednoduché znaky s několikanásobným zastoupením a tím převyšují ostatní víceprvkové znaky. Domnívám se, že tato skutečnost je způsobena menším korpusem obsahující frekventovanější znaky. Dále lze z výsledků vyčíst, že se zvyšujícím počtem prvků se snižuje frekvence. Komparace výsledků znakového inventáře a analýzy novinových článků zjistila výrazné rozdíly relativní četnosti prvků.

Počet prvků	Znakový inventář slovníku HXZ ⁸	Analýza novinových článků
1	4,15	25,09
2	34,04	46,14
3	40,32	23,83
4	16,39	4,17
5	4,15	0,65
6	0,9	0,02
7	0,03	0,11
8	0,01	0

Tabulka 10: Porovnání procentuálních hodnot počtu prvků

⁸ Procentuální hodnoty převzaty z tabulky na str. 1010 ve slovníku HXZ.

Jako poslední následuje tabulkový přehled komparace strukturních typů znakového inventáře slovníku HXZ s analýzou novinových článků.

Struktura	Znakový inventář slovníku HXZ⁹	Analýza novinových článků
Horizontální	64,93	38,42
Vertikální	21,1	20,63
Centrální	9,81	15,88
Jednoduchý znak	4,15	25,06

Tabulka 11: Porovnání procentuálních hodnot jednotlivých struktur

Zaměříme-li se na komparaci výsledků v rámci strukturních typů, jednoznačně v obou případech převládají znaky v horizontální struktuře. Horizontální struktura ve slovníku dokonce zaujímá 64,93 %, tato hodnota činí horizontální strukturu výrazně dominantnější v porovnání s ostatními. Rozdíly přicházejí opět v dalším frekvenčním umístěním. Zatímco ve slovníku HXZ je druhá nejfrekventovanější vertikální struktura, v mé analýze druhé místo patří jednoduchým znakům. Opět můžu říci, že se tak děje kvůli vyšší frekvenci jednoprvkových znaků v podstatně menším korpusu jako je ve slovníku HXZ. Komparace výsledků strukturních typů se shodují v prvním umístění, tedy v obou analýzách dominuje horizontální struktura. Avšak v dalším pořadí se analýzy rozcházejí.

⁹ Procentuální hodnoty převzaty z tabulky na str. 1071 ve slovníku HXZ.

4. ZÁVĚR

V mé bakalářské práci jsem se zabývala čistě grafickou podobou znaku, která se vyznačuje tříúrovňovou grafickou strukturou. Hlavním cílem mé práce bylo zjistit, jaké je zastoupení zmíněné tříúrovňové grafické podoby znaku v rámci souvislého textu. Metodou mého výzkumu bylo zanalyzování tří aspektů, jmenovitě počtu tahů, počtu prvků a strukturních typů v korpusu sestaveného z novinových článků *Lidového deníku*. K těmto aspektům jsem přistupovala ze dvou úhlů pohledu, kvalitativního a kvantitativního, s cílem komparovat výsledky se znakovým inventářem ve slovníku HXZ.

Má práce byla rozdělena do dvou částí, teoretické a analytické. V teoretické části jsem se zaměřila na vývoj čínského znakového písma a jeho zjednodušování. Dále jsem popsala základní kategorizaci dle Xu Shena. Hlavní část teorie jsem věnovala charakteristice grafické podoby znaku s důrazem na tah, prvek a strukturní typy. V analytické části byla provedena analýza korpusu o celkovém počtu 89 017 čínských znaků sestaveného z novinových článků. Nejdůležitější částí analýzy byla tabulka č. 2 (ukázka v kapitole 3.3), která obsahovala veškeré početní údaje spojené s analýzou. Poté jsem se zaměřila na analýzu jednotlivých aspektů. U každého ze tří aspektů jsem zjistila relativní i absolutní četnost v rámci všech znaků analyzovaného textu a také jsem zjistila relativní i absolutní četnost v rámci různých znaků, tedy bez několikanásobného zastoupení. Poté jsem výsledky celého korpusu srovnala se znakovým inventářem slovníku HXZ.

Než budu prezentovat výsledky, které jsem zjistila, je nutné podotknout, že výsledky se vztahují k novinovým článkům *Lidového deníku* v období 1. 9. 2016 – 16. 9. 2016. Tudíž pokud by byl korpus sestaven z jiných čísel *Lidového deníku*, mohly by se některé výsledky mírně lišit.

Po závěrečné sumarizaci číselných údajů bylo zjištěno, že z kvantitativního hlediska nejfrekventovanějšími byly znaky s počtem šesti tahů, zatímco z kvalitativního úhlu pohledu se nejpočetnějšími staly znaky s osmi tahy. Za zmínku určitě stojí sedmitahové znaky, které v kvantitativní analýze měly výrazně nižší výsledky jako šestitahové a osmitahové znaky. Tento propad nejlépe znázorňuje graf č. 2 (kapitola 3.4) Kvalitativní analýza je spojena s grafem č. 1 (kapitola 3.4), která znázorňuje postupný nárůst procent vrcholící u znaku s počtem osmi tahů a následný postupný pokles. Oba grafy nejlépe shrnují odlišnosti mezi kvantitativní a kvalitativní analýzou tahů. Co se týče

prvků, z obou uhlů pohledu měly převahu znaky s dvěma prvky. Odlišnosti se objevily až na druhém místě. Na rozdíl od kvalitativního hlediska jednoprvkové znaky v kvantitativním hledisku převyšovaly znaky se třemi prvky. V rámci výsledků strukturních typů se v obou hlediscích nejfrekventovanější stala horizontální struktura.

Zaměřím-li se na srovnání výsledků z celého korpusu se statistikami uvedenými ve slovníku HXZ, rozdíly jsou v některých případech markantní. V rámci analýzy tahů se ve znakovém inventáři slovníku HXZ uvádí devítitahové znaky za nejfrekventovanější. V mém korpusu však dominovaly šestitahové znaky. Celkové shrnutí komparace tahů znázorňuje graf č. 7 (kapitola 3.7). Výsledky analýzy tahů vykazují rozdílné hodnoty v porovnání se znakovým inventářem ve slovníku HXZ. V případě analýzy prvků se výsledky od sebe liší nejen v první příčce, ale i v ostatních umístěních. Zatímco v mé analýze měly převahu znaky s dvěma prvky, ve znakovém inventáři dominovaly znaky se třemi prvky. Odlišnosti nastaly také na druhém místě. V mém korpusu jednoprvkové znaky převyšovaly znaky tříprvkové, které se ve znakovém inventáři slovníku nacházely na druhém místě. Komparace výsledků obou analýz zjistila výrazné rozdíly relativní četnosti prvků. Shoda výsledků komparace nastala až ve vyhodnocení strukturních typů. V obou případech se nejfrekventovanější stala horizontální struktura. Avšak zaměříme-li se na další pořadí, tak se výsledky analýz opět rozcházejí. Celkově lze pozorovat u dvou aspektů výrazné rozdíly ve výsledcích. U jednoho aspektu jsou výsledky přibližně shodné se znakovým inventářem.

Po celkovém vyhodnocení své analýzy jsem došla k závěru, že hypotéza, kterou jsem si na začátku určila, se potvrzuje. Při závěrečné komparaci jsem narazila na výrazné rozdíly mezi mým korpusem a znakovým inventářem ve slovníku HXZ. Domnívám se, že tato bakalářská práce může být užitečná při pedagogických či didaktických účelech. A také prezentuje nové statistické údaje o grafické podobě znaku. Nabízí se tu prostor i pro další výzkum a do budoucna by mohla být provedena komparace v rámci nezjednodušených znaků. Také zajímavou alternativou představuje analýza literárního textu a následná komparace s publicistickým stylem. Práce zároveň poukázala na to, že otázka prvků a jejich dekompozice na další úrovně, která i přes vydanou normu stále není uspokojivě vyřešena.

Resumé

This thesis dealt with graphical form of Chinese characters, which is characterized by a three-level graphical structure. The main aim of this thesis was to determine the percentage of the three-level graphical form of Chinese character within continuous text. Method of my research was analysing three aspects, namely number of strokes, number of component parts and structural types in the corpus compiled from newspaper articles. The work consists of two parts, theoretical and analytical. In the theoretical part I focused mainly on the characteristic of graphical form of Chinese characters. The analytical part follows the theoretical part. In the analytical part it was analysed corpus with the total of 89 017 Chinese characters. For each of the three aspects it was found a relative and absolute frequency in all the analysed text and even within different characters. Then the results were compared with inventory of characters in dictionary HXZ. The analysis showed that the representation of the analysed aspects in the continuous text was largely different from the inventory of characters in dictionary HXZ. The biggest differences were evident in terms of the number of strokes and number of component parts. The results of structural types were approximately the same.

Key words:

Chinese writing system, Chinese characters, graphical form, stroke, component parts, structural form

Seznam literatury

- COULMAS, Florian. *The Writing Systems of the World*. Oxford, Cambridge: Basil Blackwell 1989, 302 s.
- COULMAS, Florian. *Writing Systems. An Introduction to their Linguistic Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press 2003, 270 s.
- KÉKI, Bela. *5000 let písma*. Přel. Pavla Ziegová. Praha: Mladá fronta 1984, 148 s.
- KRUPA, Viktor a Jozef Genzor. *Písma sveta*. Bratislava: Obzor 1989, 358 s.
- KUČERA, Ondřej a kol. *Učebnice čínských znaků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 237 s. ISBN 80-244-1118-0.
- LIU Yuehua (ed.). *Integrated Chinese: simplified characters, Level 1 Part 1*. 3. vydání. Boston: Cheng & Tsui Company, 2010. ISBN 978-0-88727-644-6.
- NORMAN, Jerry. *Chinese*. Cambridge: Cambridge University Press 1988, 292 s.
- SEHNAL, David. „Čínské znakové písmo, jeho povaha a vývoj“. In *Z myšlenek a představ Žluté země*. Brno: Moravské zemské muzeum, 2002, s. 145-160.
- SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. „Nové trendy v čínské grammatologii“. *Dálný východ*. 2011, č. 1, s. 13-32.
- SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. *Ideogramy v moderní čínštině*. Olomouc: Univerzita Palackého 2013a, 164 s.
- SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. „Struktura čínského znakového písma – mezi tahem a znakem“. *Nový Orient*, 2013b/68, č. 4, s. 52–58.
- SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. *Synchronní model tradiční kategorizace čínského znakového písma: Dizertační práce*. [nepublikováno] Olomouc: Univerzita Palackého, 2015, 231 s.
- SOCHROVÁ, Marie. *Český jazyk v kostce*. 2. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 1999. ISBN 80-7200-338-0.
- SUN Chaofen. *Chinese: A Linguistic Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press 2006, 234 s.
- ŠULC, Michal. *Korpusová lingvistika: první vstup*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-847-6.
- ŠVARNÝ, Oldřich a David Uher. *Úvod do studia hovorové čínštiny*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého. 1997. 230 s. ISBN 80-7067-730-9.
- TŘÍSKOVÁ, Hana, ed. *Transkripce čínštiny: sborník statí*. Praha, 12. 11. 1997. Praha: Česko-čínská společnost, 1999. XV, 104 s. ISBN 80-902515-2-8.
- UHER, David. „Xu Shen: Doslov k Výkladu významu základních a vysvětlení struktury složených znaků“. *Studia Orientalia Slovaca 1*, 2002, s. 43–54.

UHER, David. *Hanská grammatologie*. Olomouc: Univerzita Palackého 2013, 334 s.

VOCHALA, Jaromír. *Chinese Writing System: Minimal Graphic Units*. Praha: Univerzita Karlova 1985, 143 s.

VOCHALA, Jaromír, Miroslav Novák a Vladimír Pucek. *Úvod do čínského, japonského a korejského písma I. Vznik a vývoj*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství 1989a, 132 s.

VOCHALA, Jaromír, Miroslav Novák a Vladimír Pucek. *Úvod do čínského, japonského a korejského písma II. Praktický kurz*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství 1989b, 250 s.

YIN Binyong a John S. Rohsenow. *Modern Chinese Characters*. Peking: Sinolingua 1994, 397 s.

ZÁDRAPA, Lukáš a Michaela Pejčochová. *Čínské písmo*. Praha: Academia, 2009. 297 s. ISBN 978-80-200-1755-0.

Slovníky:

Hanzi Xinxì Zidian 《汉字信息字典》 [Informační slovník čínských znaků]. Peking: Kexue Chubanshe, 1988, 1346 s. ISBN 7-03-000869-3.

WENLIN INSTITUTE, Inc. 文林 *Wenlin Software for Learning Chinese* [Software]. Version 4.0.2. Wenlin Institute, Inc. © 1997-2011.

Internetové zdroje:

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/01/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/02/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/03/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/04/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/05/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/06/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/07/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/08/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/09/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/10/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/11/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/12/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/13/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/14/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/15/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao. *www.people.com.cn*. [online]. © 1997-2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2015-09/16/nbs.D110000renmrb_01.htm

Renmin Ribao 《人民日报》. In: *Baidu* [online]. Peking, ©2016 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://baike.baidu.com/view/38274.htm>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Zpracovaný korpus (CD-ROM)

Příloha č. 2: Kompletní tabulka analyzovaných jednotek (CD-ROM)